

વડતાલ શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયની શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવની સંસ્થાનું સમત્વ સત્તસંગ સમાજનું માસિક

શ્રી વડતાલધામ સત્તસંગ

વર્ષ : ૬, અંક : ૨, એપ્રિલ - ૨૦૧૫

શ્રી હનુમદ્દુખાં મહારાજ - વડતાલધામ

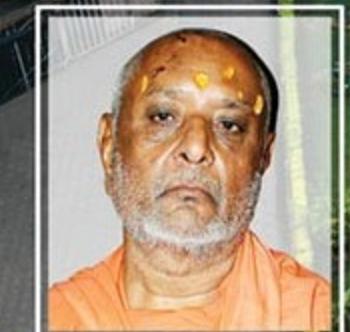
૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપટેલજી મહારાજશી

શ્રી દેવ પક્ષનો ભવ્ય વિજય

વડતાલધામ તેમજ સંપ્રદાયના તમામ
સંતો-ભક્તોનો ખુબ ખુબ હદ્યથી આભાર

વડતાલધામનો જ્ય હો

શ્રી દેવપક્ષનાં ઉમેદવારો

બ્રહ્મચારી શ્રી પ્રભુતારનંદજી સ્વામી
બિનહરીક

પાર્દેશ શ્રી ધનશ્વામ ભગત
૧૨૪ વોટ

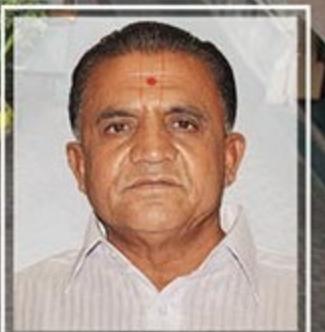
શ્રી ધનજીભાઈ જશભાઈ રાખોલિયા
૧૦૨૦૧ વોટ

શ્રી સંજ્યભાઈ શાંતિલાલ પટેલ
૧૦૧૪૩ વોટ

શ્રી ગણેશભાઈ લવજીભાઈ કુંગરાણી
૧૦૧૨૨ વોટ

શ્રી શંભુભાઈ બાવભાઈ કાછડીયા
૧૦૦૭૧ વોટ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ડાકોર કો. શ્રી વિજયપ્રકાશદાસજી સ્વામીના નેતૃત્વમાં તૈયાર થયેલ નૂતન સંત નિવાસનું ઉદ્ઘાટન
કરતાં પ. પૂ. ધ. ધૂ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા ચેરમેનશ્રી અને મુખ્ય કોઠારીશ્રી. તા. ૨૩-૩-૨૦૧૫

શ્રી સ્વામિનારાયણ ગુરુકુલ ચિતલ ખાતે પ. પૂ. કો. શ્રી હરિસ્વરૂપ સ્વામીના પ્રેરણાથી ઉજવાયેલ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ તથા સંત નિવાસ
ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે આશીર્વાદ આપતાં પ. પૂ. ધ. ધૂ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા વડીલ સંતો તા. ૫ થી ૧૧-૨-૨૦૧૫

નૂતન શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ચોકડી (ભરવાળા) ધોલેરાધામના સંતોની પ્રેરણાથી ઉજવાયેલ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ
પ્રસંગે આશીર્વાદ આપતા પ. પૂ. ધ. ધૂ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તા. ૧૦ થી ૧૨-૩-૨૦૧૫

Web Site :
www.vadtalmandir.org

E-mail address :
vadtaldhamvikas@gmail.com

Subscription

(india)

1 year ₹. 50

20 year ₹. 500,

For Other Countries

(airmail) ₹. 6750

(lifetime)

Year - 6
Volume - 2
April - 2015

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ ॥

Shree Vadtaldham Satsang

રાગ : લાવણી પદ-૧

શ્રીજ અને સહુ સંતો રે, મળી કરજો મારી સહાય;
હું છું તમારે શરણો રે, પુરુષોત્તમ લાગું પાય...ટેક
હું અનંત ભવમાં ભટક્યો, આવી ઈયા રે અટક્યો;
ખરી રીતે રાખી ખટકો, છોગાળા કરજો છુટકો રે...પુરુ
નથી ગયો હું ગંગા કાશી, તેણે અંતર નથી ઉદાસી;
નક્કી અક્ષર ધામ નિવાસી, મેં ઓળખિયા અવિનાશી રે...પુરુ
મને મળ્યા સહજાનંદ સ્વામી, ભાંગી જન્મો જન્મની ખામી;
નારાયણ છો બહુનામી, ઉગારો અંતર્યામી રે...પુરુ
પ્રભુ પૂરણ પ્રજાળી પાપો, સ્થિર અક્ષરધામે સ્થાપો;
કહે માવદાન દુઃખ કાપો, અમને અક્ષયસુખ આપો રે...પુરુ

OWNER: Vadtal Temple Managing Trustee Board, Vadtal, **PUBLISHER / PRINTER & EDITOR:** Chief Executive Kotharishree Shashtri Shree Ghanshyamprakashdasji Swami Guru Kothari Shri Nankishordasji Swami **PUBLISHED & PRINTING :** Shree LaxmiNarayandev Offset Press, **AT & POST:** Vadtal, Tal. Nadiad, Dist. Kheda, Gujarat Pin: 387375, **Phone:** (0268)2589728,776

શ્રી વાદતલદહમ મનોરાજ શ્રી કૃત્તિવિષણ શ્રી રમેશભાઈ

શ્રી વાદતલદહમ શ્રી કૃત્તિવિષણ શ્રી રમેશભાઈ

શ્રી વાદતલદહમ શ્રી કૃત્તિવિષણ શ્રી રમેશભાઈ

અનુક્રમણિકા

૧. આદ્યાત્મ મંથન - ૩૪

- સ્વામી શ્રી બ્રહ્મસ્વરૂપદાસજી

૦૫

૨. આપણું વડતાલ ધનમાં જ નહિ,
ધર્મ-આદ્યાત્મમાં સમૃદ્ધ બને

શા. સ્વામી શ્રી સંતવલ્લભદાસજી

૦૬

૩. ગણેશ શોઠ, આ લાલજી તમારા દીકરા

શા. સ્વામી શ્રી પ્રેમપ્રકાશદાસજી

૧૧

૪. કુલમાળને જીવનદાન

સ્વામી શ્રી કિર્તનસાગરદાસજી

૧૪

૫. હિન્દુ માનવતાઅન પૈઝાનિક તથા
ધાર્મિક આધાર જ્પમાળા

સ્વામી શ્રી હરિકૃષ્ણદાસ

૧૬

૬. માણસને પજવતું સત્ય

સ્વામી શ્રી સત્સંગવલ્લભદાસજી

૧૮

૭. સત્સંગ સમાચાર

૨૩

અધ્યાત્મ મંથન - ૩૪

“સનાતની સુખ”

લેખક : સ્વામી શ્રી બ્રહ્મસ્વરૂપદાસજી - કંડારી ગુરુકુલ
ગુરુવર્ષ P.P.S.G. શાસ્કીજી શ્રી ધનશ્યામપ્રકાશદાસજી સ્વામી - મુખ્ય કોણારીશ્રી વડતાલ

‘અગવડ અને સગવડ એ મનના તોફાન છે’
આફતોમાં અકળાય એ ઇન્સાન નહિં નાદાન છે;
હસતાં સહે જે આફતો એ જ ખરો ઇન્સાન છે,
સામે ચાલીને જે સહે આફતો, એ ખરો પ્રભુનો દાસ છે.
શિશુથી લઈ સગ્રાટ સુધી અને ભક્તથી લઈ ભગવાન
સુધી દરેકના જીવનમાં ભૌતિક સુખ-દુઃખો તો આવેલાં જ છે
અને આવવાનાં પણ છે. એક વાત હદ્યના પટ પર લખી લ્યો
કે, ભૌતિક વસ્તુઓ આપણાને ક્યારેય પણ સનાતન
(શાશ્વત) સુખ નહિં આપી શકે. સુખ અને દુઃખના નિયમને
સમજવાં જોઈએ. દુઃખ છે તો જ સુખ છે. સુખને શિખરે
પહોંચવા માટે દુઃખની ખીણોમાંથી પસાર થવાનું અનિવાર્ય
છે.

જે જે ભક્તો અને સંતો થયા છે તેઓના જીવન
પ્રસંગોમાં બહુધા જોવા-જાણવા મળશે કે તેઓને ભૌતિક
દુઃખોમાંથી પસાર થવું પડ્યું છે. કોઈને સમાજે દુઃખ આપ્યાં
છે, તો કોઈને પોતાના પરિવારે દુઃખ દીધાં છે. કોઈને
રાજાઓએ દુઃખ આપેલ છે તો કોઈને આર્થિક દુઃખો રહ્યાં છે.
કોઈ દૈહિક રોગોથી પીડાયા છે, તો કોઈ ધર્મપરિવર્તન માટે
રીબાયા છે; પરંતુ આ દરેક અધ્યાત્મ પથિકો અંતે તો
સનાતન સુખોને પામી જ ગયા છે, તેમજ આ મહાપુરુષોએ
ભૌતિક દુઃખોને પોતાનાં દુઃખો માન્યાં જ ન હતાં. તેઓના
અંતરમાં તો હંમેશાં શાંતિનું સામ્રાજ્ય જ પથરાયેલું રહેતું
હતું.

અંધકારને ઓળખ્યા વગર
પ્રકાશનો સાચો પરિચય પામવાનું મુશ્કેલ છે.
દુઃખની કેડી પર ચાલનારા સુખની મંજિલને વધારે સારી રીતે
ઓળખ્યી અને માણી શકે છે. સ્વામી રામદાસજી કહેતા કે,
“જ્યાં સુધી તમે માટીમાં રમતા હશો ત્યાં સુધી હીરાનો
વિચાર આવવો અશક્ય છે. પણ હીરાને ઓળખ્યો ત્યારે જ
ઘ્યાલ આવે કે આપણો માટીમાં રમતા હતા. પ્રત્યેક કાચા
હીરા ઉપર હજારો ટન માટીના થર પથરાયેલા હોય છે. (તે
આફિકામાં આવેલ હીરાની ખાણોમાં જોવા મળે છે.) એવું જ
સનાતન સુખના પ્રત્યેક કણનું છે.”

નાનકડા મોતીની આસપાસ કેટલી મોટી છીપ હોય છે?
સોનાના કણની આસપાસ કેટલા પથ્થર પડ્યા હોય છે?
એ જ રીતે પ્રત્યેક સુખ, દુઃખથી વિટાયેલું હોય છે.
આધ્યાત્મિક માર્ગના જેમો અજ્ઞાનીઓ છે તેઓ તો ભૌતિક
વસ્તુ-પદાર્થોને સુખ માની બેઠાં છે તેને કારણે વસ્તુ-
સંપત્તિનો સંગ્રહ કરવા અહોરાત્રી મંડ્યા રહેતાં હોય છે,
પરંતુ જેમ જેમ ભૌતિક પદાર્થો ભેણા કરે તેમ તેમ તૃષ્ણા
વધતી જ જાય છે, તેના કારણે સુખને સો ગાઉંનું છેટું પડતું
જાય છે!

ભગવાન બુદ્ધ પાસે રાજકુમાર પલ્લવ આવ્યો. એના
ચહેરા પર વિષાદ હતો તેથી બુદ્ધ પ્રભુએ પૂછ્યું: “પલ્લવ!
કોઈ ચિંતામાં છો?” પલ્લવે જવાબ આપ્યો: “પ્રભુ! સુખની
શોધમાં નીકળ્યો છું, પણ મળતું નથી.” બુદ્ધ પ્રભુએ કહ્યું:

“સુખ બહાર
ભટકવાથી નથી મળતું,
અંદરથી મળે છે.” કાશી
વિશ્વવિદ્યાલયના સ્થાપક પંડિત

મદનમોહનજી માલવિય પાસે કાશીના રાજા
સુરેન્દ્ર આવીને કહ્યું : “સુખ મેળવવાની ઈચ્છાથી નવી નવી
વસ્તુઓની ખરીદી કરું છું, હવે તો પૈસા પણ ખૂટી ગયા છે
અને બનારસની બજારમાં વસ્તુઓ રોજરોજ નવી નવી
આવ્યા જ કરે છે.”

તેવું સાંભળી માલવિયજી કહેવા લાગ્યા : “તમો દરેક
વિદેશી વસ્તુઓ ખરીદી લેશો તો પણ સુખ નહિ મળે, કારણ
કે તમો ભૌતિક પદાર્થોમાંથી સુખની આશા રાખો છો,
તેમાંથી તો તૃષ્ણા વધતી જ જશે. શાશ્વત સુખ માટે તો
આધ્યાત્મિક માર્ગ અપનાવવો પડે છે; પછી જેમ જેમ તેમાં
આગણ વધશો તેમ તેમ સુખની અનુભૂતિ વધતી જશે.”

ગ્રીસનો શાહેનશાહ ધ ગ્રેટ અલેકઝાન્ડર (સિકંદર) વિશ્વ વિજયી બનવા નીકળ્યો ત્યારે અનેક દેશો જીતતો
જીતતો ભારતમાં રાવી નદીને કિનારે જંગલમાં રહેતા
ત્રિકાળના સંત પાસે આવ્યો હતો. સંતે પૂછ્યું : “કેમ આવ્યો
છો, વિશ્વ જીતવા? વિશ્વ વિજેતા બનીને પછી શું કરીશ? ”
સિકંદર કહે : ‘વિશ્વની કીમતી વસ્તુઓ ગ્રીસમાં લઈ જઈ
તેનો ઉપભોગ કરી સુખ પામીશ.’

સંત કહે : “તું વિશ્વ પર વિજય મેળવીને વધારે દુઃખી
થઈશ, કારણ કે સુખ વસ્તુ પદાર્થોમાં નથી, તેથી તો તૃષ્ણાના
પૂરમાં તણાતો રહીશ. ખરેખર તારે સુખની ઈચ્છા હોય તો
મારી સાથે આવી જા, ભૌતિક વસ્તુઓમાં સુખને શોધી

શોધીને મરી જઈશ તો પણ સુખનો છાંટોય નહિ મળે.”

ખરેખરો સુખનો આનંદ તો ઈન્દ્રિયો અને અંતઃકરણ
પર વિજય મેળવ્યા પછી જ આવે છે. કારણ કે જ્યાં સુધી
અંતઃકરણ શાંત ન પામે ત્યાં સુધી વિષયો પાછળ વલખાં
મારવામાં વિષયો ભોગવવામાં અને તેનું ચિંતવન કરવામાં
જ રચ્યો-પચ્યો રહે છે; તેના કારણે સુખ મળી શકતું નથી.
માણસની અંદર જ એકી સાથે કેટલાંય તત્ત્વો, વિચારો ને
લાગણીઓ સામસામાં ખેંચાણ કરતાં હોય છે; આ
વિસંવાદના વલોણામાં બિચારું સુખ કેવી રીતે ઊગી શકે?

આના કારણે તો અનેક સાધુ, સંતો અને મહંતોનાં
મુખ ઉપર વિષાદનાં વાદળાંઓ જોઈ શકીએ છીએ. ‘હોવો
જોઈએ આનંદિત ચહેરો અને હોય છે. નિરાશાની
નિશાનીઓ.’ તેઓના ચહેરાએ સુખના સરોવરમાં હિલોળા
કેમ નથી મારતાં કેમ દેખાતાં નથી? તો તેનું એક મુખ્ય કારણ
એ છે કે અંદરના આવેગો અને મનના સંકલ્પો સામે તેઓ
હારી જતાં હોય છે; સુખની અનુભૂતિ મળી શકતી નથી તેથી
દુઃખી હદ્યથઈ જતું હોય છે.

જો અંતઃશત્રુઓ પર વિજય મેળવ્યા સિવાય સનાતન
સુખનો આનંદ અનુભવાતો હોય તો શું ઔરંગઝેબ, હિટલર
કે ઈદી અમીનનાં હૈયાઓમાં શાંતિ કે સુખના અસ્તિત્વની
કલ્યાના કેવી રીતે થઈ શકે? અર્થાત્ ન જ થઈ શકે. તો આ
પ્રસંગમાંથી એ સમજવાનું છે કે જો જીવનનો સાચો આનંદ
સનાતન સુખ મેળવવાની ઈચ્છા હોય તો ભૌતિક સુખોમાંથી
આસક્તિ છોડવી પડશે અને અંતઃશત્રુઓ પર વિજય
મેળવવો પડશે.

મન આપણને નિયંત્રિત કરે એના કરતાં આપણે મનને
નિયંત્રિત કરતાં શીખવું જોઈએ. આ શીખવા માટે સંતોનો
સમાગમ, શાસ્ત્રોનું વાંચન, હરિજની ભક્તિ અને પ્રભુ-
પ્રાર્થનાની અનિવાર્ય જરૂર છે. દરરોજ પ્રભુને પ્રાર્થના કરીએ
કે ભૌતિક દુઃખોને અને અંતરના શત્રુઓને અમો ક્યારેય વશ
ન થઈ જઈએ, હંમેશાં તમારા હિત્ય સુખનો આનંદ મળે અને
જ્યાં સુધી દેહમાં રહીએ ત્યાં સુધી શાશ્વત સુખોથી અમારું
હૈયું ભરાયેલું રહે એવી અમીદાસ્તિ વરસાવતા રહેજો.

‘ગોપાળાનંદ સ્વામીના મતે’

સદ્ગુરુ ગોપાળાનંદ સ્વામી સુખની વ્યાખ્યા કરતાં
સમજાવે છે કે, “સુખ તો ત્યારે જ થાય કે જ્યારે પંચવિષયની
જીવમાં વાસના છે તેને ટાળીને કેવળ આત્મારૂપે થઈને શ્રીજ

મહારાજની માહાત્મ્યે સહિત નિષ્કામભાવે કરીને પ્રેમલક્ષ્ણા ભક્તિ કરે તથા તે ભગવાનને વિષે હેત કરે. જેમ કામીને સ્ત્રીને વિષે હેત છે, લોભીને ધનને વિષે જેવું હેત છે, એવું હેત શ્રીહરિજી સાથે કરવું. એવો ભક્ત મૃત્યુ પછી ભાગવતી તનુઅ (દેહે) કરી હરિજીની સેવામાં રહે છે ત્યારે સુખથાય છે; પણ તે વિનાથનું નથી.” (૩.-૧૮)

જીવને જેમ જેમ આગળ અધિક સુખ જણાય તેમ તેમ વિષયમાંથી પ્રીતિ તુટે છે, માટે જે બુદ્ધિમાન હોય તેણે ભગવાનના સુખમાં દણ્ણિ પહોંચાડવી જોઈએ. આ લોકના શાહુકારથી લઈ અક્ષર સુધીના સુખ પણ તુચ્છ થઈ જાય ત્યારે શ્રીજી મહારાજની મૂર્તિમાં સુખ સમજાય છે, માટે અક્ષર પર્યંત તમામ સ્થાનનાં સુખોને તુચ્છ સમજ મહારાજના સુખે સુખિયા થઈ જવું એવો કહેવાનો ભાવાર્થ છે.

‘સુખ-દુઃખની આવશ્યકતા’

‘દ્વારા દિલમે હી છુપાકર મુસ્કુરાના શીખલે,
ગમ કે પદ્મમે ખુશી કે ગીત ગાના શીખલે;
તું અગર ચાહે તો તેરા ગમ ખુશી હો જાયો॥,
મુસ્કુરાકર ગમ કે કાંટોકો જલાના શીખલે;
મુસ્કુરાકર ગમ કા જણર જુનકો પીના આ ગયા,
યછ હ્કીકત હૈ કિ જણા મેં ઊનકો જુના આ ગયા.’

ભક્તો ! સુખ અને દુઃખ આપણા જીવનના વિકાસ માટે અત્યંત જરૂરી છે. ચાલવા માટે ડાબો અને જમણો પગ જરૂરી છે, કામ કરવા માટે ડાબો અને જમણો હાથ જરૂરી છે, ચાવવા માટે ઉપરનું અને નીચેનું જડબું જરૂરી છે, એવી જ રીતે સંઘર્ષમય જીવન ગુજારવા માટે સુખ અને દુઃખરૂપી બે પાંખોની આવશ્યકતા છે. જો કેવળ સુખો જ મળશે તો કેવળ વિષય ભોગવવા પાછળ વેડફાય જશે અને કેવળ દુઃખ જ મળશે તો પણ ચિંતામાં જીવન વેડફાઈ જશે.

“અપની સમજ જબતક છન્સાન કો આતી નાહિ,
દિલકી પરેશાની તબ તક જાતી નાહિ”

માણસ સુખ-દુઃખની થઘડો ખાતો જીવી રહ્યો છે, પરંતુ પોતાના જીવન પર વિચાર નથી કરતો. તેને પૂછીએ કે, “નોકરી-ધંધો શા માટે કરો છો ?” તો કહેશે કે, “રૂપિયા કમાવવા માટે.” પછી પૂછીએ કે, “શા માટે ધન કમાઓ છો ?” તો તુરંત કહેશે: “ખાવા માટે”. ત્યારબાદ પૂછીએ કે,

“શા માટે ખાઓ
છો ?” તો જવાબ તૈયાર
જ હશે : “જીવવા માટે.”

ફરીને આપણે પૂછીએ કે, “શા માટે
જીવો છો ?” તો એવું કહેશે કે, “ખબર નથી.”

કદાચ આપણી પણ ગણના આમાં આવી શકે છે ! કોઈ આવારા-મવાલી યુવાનને પૂછીએ કે, “જીવન શા માટે છે ?” તો તે તુરંત જવાબ આપશે : “હરવા-ફરવા અને મોજ-મસ્તી કરવા, ખાઈ-પી-આનંદ કરવા.” કોઈ સજજન માણસને પૂછીએ તો કહેશે કે, “જિંદગી તો દુઃખનું ઘર છે, બોજારૂપ છે.” પરંતુ વાસ્તવમાં જિંદગી નથી મજા કરવા કે નથી દુઃખનું ઘર, જિંદગી તો છે જીવનદાતા (પ્રભુ) ને ઓળખવા માટે અને તેઓને પામવા માટે.

જીવનને વ્યાપક સંદર્ભમાં જોવું જોઈએ. જીવન સંકુલ છે, સારી-નરસી- અનેક સંભાવનાઓથી ભરેલું છે, પરિવર્તનશીલ છે, વિવિધતા સભર છે અને દ્વાર્ધમય છે એટલે પ્રશ્નો ઊભા થયા જ કરવાના તેથી માણસે પૂર્વગ્રહો અને માન્યતાઓ છોડી સ્વાર્થ અને સંકુચિતતા ત્યજ જીવનની અખિલાઈને પામવાનો નિષ્ઠાપૂર્વક પુરુષાર્થ કરતા રહેવું જોઈએ. પોતે જે વ્યક્તિઓના સંબંધમાં આવ્યા હોય તેમના જીવનનું નિરીક્ષણ કરે તો તેને ઘ્યાલ આવી જશે કે, આ પરિવર્તનશીલ જગતમાં સુખ કે દુઃખ કાયમી નથી; તેથી ગતરાવું ન જોઈએ.

આપણું વડતાલ ધનમાં જ નહિ, ધર્મ-અધ્યાત્મમાં સમૃદ્ધ બને

લેખક : શા. સ્વામી શ્રી સંતવલ્લભદાસજી - નાવલી ગુરુકુલ M.A. Phd.
ગુરુવર્ય પ.પૂ.સ.ગુ. શાસ્ત્રીજી શ્રી ધનશ્યામપ્રકાશદાસજી સ્વામી - મુખ્ય કોઠારીશ્રી વડતાલ

આપણું વડતાલ ધનમાં જ છે. હા. વડતાલ મંદિરમાં કથા-ચેષ્ટા, ધૂન-નહિ, ધર્મ-અધ્યાત્મમાં સમૃદ્ધ બને એવી કીર્તનમાં હજુ જોઈએ એટલી હાજરી નથી હોતી. અપેક્ષાઓ વધી રહી છે, તેમાં કોઈ શંકા નથી, એમાં વધુ હાજરીને પણ આપણે વિકાસના આજે શાંતિપ્રિય સમાજ ચુંટણીના રંગ જોઈને તંગ વ્યાસમાં સમાવવી પડશે, ત્યારે જ ખરેખર વિકાસ થઈ જાય છે પરંતુ એ રંગમાં રંગોળી પૂરનાર થશે.

વર્ચનથી બર આવીને કેટલાક શાંતિપ્રિય સમાજના સજજનો જ આ જંગમાં આવી રહ્યા છે તે આપણા માટે સારા સંકેતો છે.

સત્તા અને સંપત્તિ કાયમ નથી રહેતા છતાં સમય મળતા તેના દ્વારા થયેલા કાર્યો કાયમ રહે છે. ખાસ કરીને ધર્મક્ષેત્રે વડતાલદેશના વરિષ્ઠ સંતો-ભક્તોના હદ્ય એ વાત સ્વીકારે છે કે, વડતાલવિહારીની કૃપાથી ગત બોર્ડ દ્વારા વડતાલ સંસ્થાનનો જે વિકાસ થયો છે તે કાબીલેદાદ છે. ચેરમેન પુ. શાસ્ત્રીજી શ્રી ધનશ્યામપ્રકાશદાસજી સ્વામી, પુ. દેવસ્વામી વગેરે આ યશના હક્કારા

આ વાત યાદ રાખીને કરવામાં આવેલા કાર્યો સત્તાધીશને લોકોના હદ્યમાં બેસવાની જગ્યા આપે છે. દા.ત. ગોમતીજીનો જીર્ણોદ્વાર, ત્રણાટાઈમ કથાવગેરે.

જો પ્રતિદિન પાંચેય આરતીમાં પૂનમ જેવી સંખ્યા દેખાય, આરતી પહેલા થતી ધૂનમાં મંદિરમાં પગ મુકવાની પણ જગ્યા ના રહે, ભીડ થાય છતાં શિસ્ત જળવાય રહે, સૌને સંતોષ થાય, વિશાલ સ્કીન પર મંદિર પરિસરમાં દર્શન થાય, પ્રસાદ માટેની યોગ્ય સગવડ મળી રહે, વિશાળતા સાથે સ્વચ્છતા દેખાય, ઉતારા મળી રહે (પૂનમ

सिवायना दिवसोमां), मंटिर परिसरमां नाजुक स्वरे प्रभतिया-मंत्रनाए गुंजतो होय, उतारामां आरतीना समयनी सुचना मणी रहे, भक्तो तुरंत आरतीमां ढोડी आवे, वडताल अने आसपासना दर्शन माटे सारा गाईड मंटिरमां मणी रहे, पठ्यात्री संघने स्पेश्यल व्यवस्था मणती होय, ओळिसमां एक विज्ञटर बुक होय, जेमां सौ अभिप्राय साथे पोजेटिव सूचनो आपी शકे, मंटिरमां कोईपણ धर्म के संप्रदायना व्यक्तिने पोतापणानो अહेसास थाय, रोगी अने वृद्ध व्यक्ति माटे अलग व्यवस्था थाय,. पीवाना पाणी अने बाथरूम जेवी कोमन व्यवस्था मणी रहे अने अगवडताना समये प्रेमाण वाणीमां जवाब मળे, त्यारे खरो विकास गणाय. अने हा, महंताईनी जेम गामડा के शहेरोमां विचरण करवा संतो हड्डम तेयार होय, ए पण विकासनुं सुवर्णपासु बनी रहे; तेमां कोई ज शंकाने स्थान नथी.

तमने एवुं लागी शके के हुं रायनो पहाड करी रह्यो छुं के नानी अमस्ती वातने हुं वधारे पडता जोरथी करी रह्यो छुं. पाण ना, उलटानुं मने एवुं लागे ये के आ अत्यंत महत्वना मुद्दा विशे पूरती तीव्रता, गंभीरता अने असरकारकता साथे वात करवामां हुं ओछो पडी रह्यो छुं. आ मात्र सारा विचारो नथी, आपणी ज़ुरियातो छे - ताती ज़ुरियातो छे, ए समजवामां मोहुं ना ज थवुं जोईअे, गत पांच वर्षमां माणझुं उभुं थयुं छे

हવे तेमां प्राण पुरावो
जोઈअे.

आजे एक आध्यात्मिकता भणी
जुकेलो वर्ग सताने सन्मानपूर्वक जोवानी દિલ
विना ज ढोડी रह्यो छे. आपणा मंटिरो-संस्थानो
कोई बહारनी व्यक्ति नहि ज चलावी आपे.
आपणा धर माटे आपणो ज सक्किय थवुं पडशे.
आवुं घणीवार सारा व्यक्तिओ विचारे छे परंतु
समाज सताने सारी दृष्टिथी नथी जोઈ शक्तो,
ऐटले बहनाम थवाना भयथी निष्क्रिय बनी रहे
छे. युपचाप जोता रहे छे, मुंजाता रहे छे. अरे !
आ शुं थाय छे, एम मनोमन कोयावाता रहे छे
परंतु आज एवा विरल व्यक्तिओ वडतालमां
सक्किय छे जेने बहनाम थई रह्यानी जाण होवा
छतां ડર नथी अने ऐटले ज आ परिणाम सुधी
पहोच्या छीअे. जो आपणो सेवाभावी सभ्य अने
आध्यात्मिक पृष्ठभूमि धरावता सतावान व्यक्ति

પ્રત્યે આદર ધરાવતા થઈશું તો સંભવ છે કે, હજુ પણ સારા સારા વ્યક્તિઓ આ ક્ષેત્રે આગળ આવશે અને વડતાલની આન-બાન-શાન આગળ ચાલશે.

હજુ વડતાલની ધરામાં પાણી છે. તે આવી મથામણના અંતે જ આપણો પ્રાપ્ત કરી શકીશું જ્યારે પરસ્પર એકબીજા પર કાદવ ઉછાળીએ છીએ ત્યારે સમાજ બંનેના વાસ્તવ સ્વરૂપથી પરિચિત થાય છે અને તેમાં જ મૌન રહીને સેવા કરે છે તેને કમ સે કમ ભગવાન તો જુવે જ છે અને એ અંતર્યામી સૌના અંતરમાં રહીને તેને રાજ્ઞીપો આપે છે. માન-સન્માન પણ આપે છે. શું કરવું છે? શું જોઈએ છે? તેનો નિર્ણય આપણો જ કરવાનો છે.

ગણેશ શોઠ, આ લાલજી તમારા દીકરા

લખક : સ્વામી શ્રી પ્રેમપ્રકાશદાસજી સ્વામી - કલાકુંજ, સુરત
ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રી હરિજીવનદાસજી સ્વામી

એકવાર શ્રીહરિ ગઢપુરમાં સભા ભરીને આપીએ કે ન મરે તેવો આપીએ ?”
બિરાજમાન હતા. સભામાં ગણેશ શોઠ પણ હતા. ગણેશ શોઠ હસતા હસતા બોલ્યા, “મહારાજ !
ગણેશ શોઠને કોઈ સંતાન નહોતુ. સભામાંથી કોઈએ આપવો જ હોય તો ન મરે એવો દીકરો આપો.”
કહ્યું; “મહારાજ ! ગણેશ શોઠ તમારા સ્તસંગી થયા મહારાજે કહ્યું, “ભલે શોઠ ! અમે તમને ન મરે એવો
છે. પરંતુ તેમને સંતાન નથી કો કંઈકદ્યા કરો તો એને દીકરો આપીએ ? આમ કહી મહારાજે પોતાની
દીકરો થાય.”

શ્રીહરિએ કરુણાસભર નથને ગણેશ શોઠ સામે જોયુ. વાણીયાના દીકરા ઈશારામાં સમજ જાય. ગણેશ શોઠ મહારાજની નજરનો મર્મ સમજ ગયા.
એમણે કહ્યું, “મહારાજ ! મેં સત્સંગ મોક્ષ માટે દીકરો આપો જ હોય તો એવો
સ્વીકાર્યો છે, દીકરા માટે નહિં.”

શ્રીહરિએ મંદ હાસ્ય સાથે કહ્યું, “શોઠ ! અમારે અમારુ મેણું ભાંગવા તમને દીકરો દેવો જ
છે.”

ગણેશ શોઠે કહ્યું, “મહારાજ ! તો આપની જેવી
મરજી.” મહારાજે મર્મમાં પૂછ્યુ, “શોઠ ! અમે તમને
દીકરો તો આપીએ પણ મરી જાય એવો દીકરો

ગણેશ શોઠ હસતા હસતા બોલ્યા, “મહારાજ !
આપવો જ હોય તો ન મરે એવો દીકરો આપો.”
મહારાજે કહ્યું, “ભલે શોઠ ! અમે તમને ન મરે એવો
દીકરો આપીએ ? આમ કહી મહારાજે પોતાની
પૂજાના લાલજી મંગાવ્યા અને હાથમાં રમાડતા
રમાડતા બોસ્યા, “લ્યો શોઠ ! આ તમારો ન મરે એવો
દીકરો !” ગણેશ શોઠ અચકાતા બોલ્યા, “અરે
મહારાજ ! આ લાલજી અમારા દીકરા !”

મહારાજે કહ્યું, “શોઠ ! ન મરે એવા દીકરા તો
લાલજી સિવાય બીજુ કોણ હોય ? આજથી અમારે
વચને આ લાલજી તમારા દીકરા.”

સામે ગણેશ શોઠ પણ ગજબની સમજણવાળા
હતા. એમણે કામદાર પાસે કોરો કાગળ અને કલમ
મંગાવ્યા અને એમાં પોતાની તમામ મિલકત
લાલજના નામે લખી. કાગળ શ્રીહરિના ચરણે ધર્યો.

શ્રીહરિ અંતર્યામી હોવા છતા પૂછ્યુ, “શોઠ !
આ શેનો કાગળ છે ?”

ગણોશ શેઠ બોલ્યા,
“મહારાજ ! અમારે ગૃહસ્થાશ્રમમાં દીકરો
ઉંમરલાયક થાય ત્યારે તમામ મિલકતનો વારસો
દીકરાને આપવાનો રિવાજ છે. થી અમારી પાસે જે
છે તે લાલજીના નામે કૃષ્ણાર્પણ !!!”

ગણોશ શેઠ ચાલીસ હજાર રાળ (એક રાળ-
અઢી રૂપિયા) સોના-ચાંદીના દાળીના, મકાનો,
દુકાનો વગેરે સર્વ લાલજીના નામે અર્પણ કરી દીધુ.

શ્રીજીમહારાજ ગણોશ શેઠનું સમર્પણ જોઈને
ખૂબ રાજી થયા અને બોલ્યા, “શેઠ ! અમારા લાલજી
મોક્ષ આપે એવા છે, વહીવટ કરે એવા નથી. એટલે
આજથી આ પેઢીનો સર્વ વહીવટ લાલજી વતી તમે
ચલાવજો.”

આ રીત મહારાજના વચ્ચને ઉનાના ગણોશ
શેઠની પેઢી લાલજી ગણોશના નામે પ્રસિદ્ધ થઈ.
ગણોશ શેઠ એક વાણોતર પેઠે બધો જ વહીવટ લાલજી
વતી કર્યો.

મહાન ભક્તરાજ ગણોશ શેઠને ત્રણ સંકલ્પ

હતા. (૧) ઉનામાં શ્રીહરિને પધરાવવા. (૨) મારો
દેહ પડે એ પહેલા દશ દિવસ અગાઉથી
શ્રીજીમહારાજ દર્શન દઈને મને કહે, “અમે તમને
મહિના પછી ધામમાં તેડી જઈશું ! (૩) મારો દેહ
ગઢામાં પડે.

આ બાજુ ૧૮૮૬ની સાલ હતી. શ્રીહરિએ
દેહ છોડવાનો સંકલ્પ કરી લીધો હતો અને લીલા
સ્વરૂપે માંદગીનો સ્વીકાર કર્યો હતો.

ઉનામાં ગણોશ શેઠને સમાચાર મળ્યા કે
શ્રીહરિ ખૂબ જ માંદા છે. એટલે એમણે ઉનાથી
ગઢપુર જવાનો સંકલ્પ કર્યો.

શેઠનો સંકલ્પ વહેલાસર ગઢપુર પહોંચવાનો
હતો. પરંતુ સાતે સંઘમાં જોડાનાર ભક્તોની આજે
જઈએ, કાલે જઈએ એવી અવઢવ ભરેલી
પરિસ્થિતિમાં શેઠ થોડા મોડા પડ્યા. શેઠ ગઢપુર
પહોંચ્યા એ પહેલા શ્રીહરિ શરીર છોડી અંતર્ધાન થઈ
ચુક્યા હતા.

શ્રીહરિ જેઠ સુદી દશમના રોજ અંતર્ધાન થયા
હતા. ગણોશ શેઠ એકાદશીના રોજ ગઢપુર પહોંચ્યા
હતા. ગણોશ શેઠ શ્રીહરિના વિરહમાં ભારે વિલાપ
કરવા લાગ્યા અને માછલાની જેમ જૂંરવા લાગ્યા.
સદગુરુ ગોપાળાનંદ સ્વામી વગેરેએ શેઠને ખૂબ જ
ધૈર્ય એ આશ્વાસન આપ્યુ. રડતા રડતા ગણોશ શેઠ
બોલ્યા, “સ્વામી ! મહારાજ તો ગયા પણ મારો
મહારાજને ઉનામાં પધરાવવાનો સંકલ્પ અધુરો રહી
ગયો.”

મુક્તાનંદસ્વામી બોલ્યા, “શેઠ ! જે થાય છે તે
બધુ જ શ્રીહરિની મરજીથી થાય છે માટે શોક છોડી
ધો.”

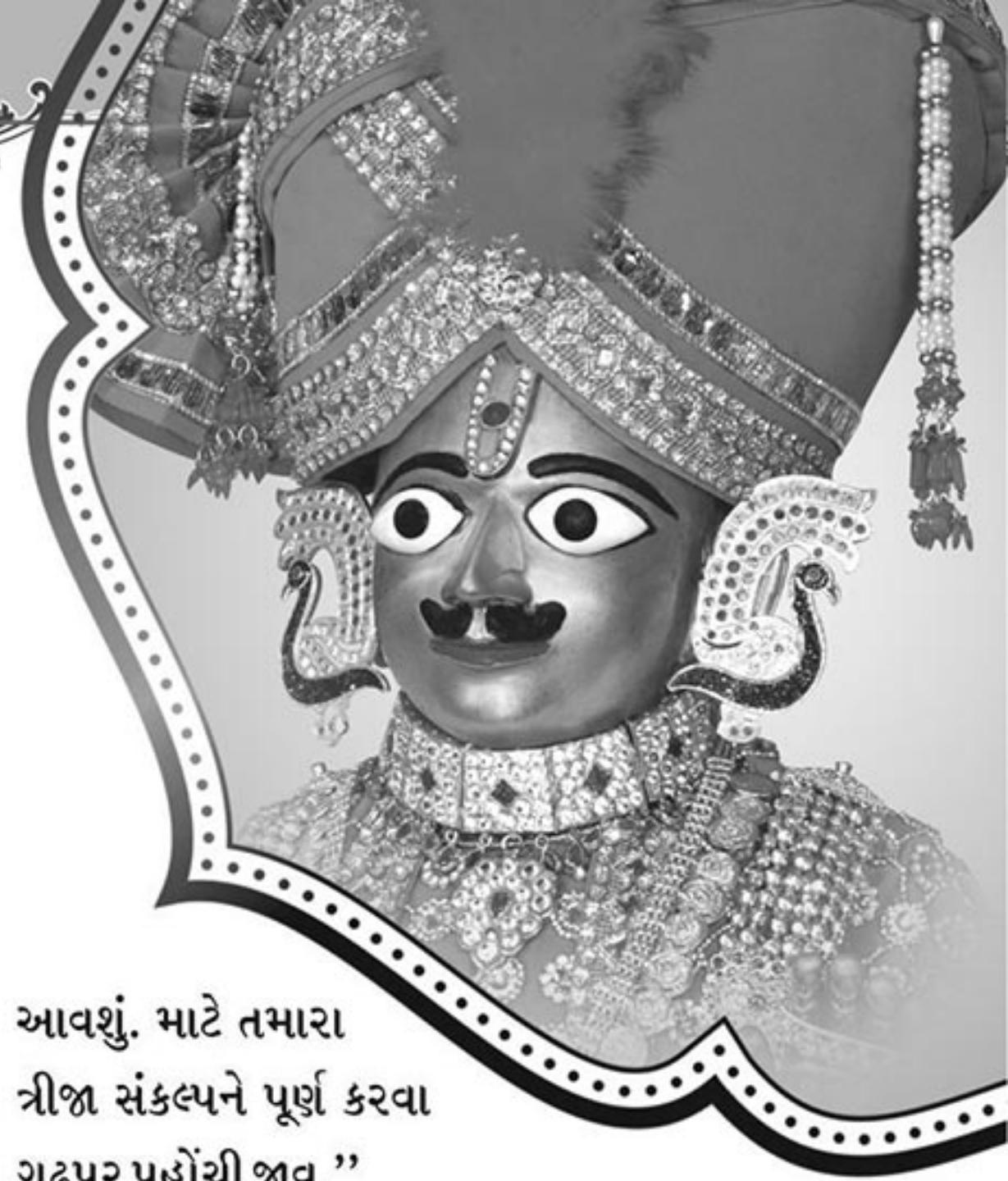
ગણેશ શેઠ કહ્યું, “પણ સ્વામી ! મહારાજ વિનાહવે મારાથી કેમ જવાશે ?”

મુક્તાનંદસ્વામી બોલ્યા, “શેઠ ! તમે ભાગ્યશાળી છો કારણ કે વન વિચરણ કરતા કરતા શ્રીહરિ જ્યારે ઉના પધાર્યા હતા ત્યારે તમને સાક્ષાત્ મળ્યા હતા. શ્રીહરિ વન વિચરણ કરતા ત્યારે સુવર્ણ રેખાવાળા શાલીગ્રામની સેવા કરતા એ શાલીગ્રામ અમે તમને આપીએ છીએ.”

“મહારાજે તમને જે લાલજી આપ્યા છે તે લાલજીની સાથે આ શાલીગ્રામને પધરાવજો. પૂજન-અર્યન કરજો. લાલજી અને શાલીગ્રામ તમારા જીવનો ઉધ્ઘાર કરશે.”

“ભગવાન શ્રીહરિ તો હવે ઉના પધારી શકે તેમ નથી પણ આ શાલીગ્રામ દ્વારા તમારો શ્રીહરિનો ઉનામાં પધરાવવાનો સંકલ્પ કાયમ માટે પૂરો થયો માનજો. તમારા બીજા બે સંકલ્પ છેતે શ્રીહરિ અવશ્ય પૂરા કરશે.” મા જેવા મુક્તાનંદસ્વામીની વાતથી ગણેશ શેઠના જીવને સાંત્વના મળી. ગણેશ શેઠ શાલીગ્રામ સાથે ઉના પધાર્યા અને વર્ષો સુધી સ્વયં શ્રીહરિએ જે શાલીગ્રામની પૂજા કરી હતી તે શાલીગ્રામ ઉનામાં બિરાજ્યા. ગણેશ શેઠ એક ઓરડામાં લાલજી અને શાલીગ્રામ પધરાવ્યા હતા.

પ્રતિમા સ્વરૂપે લાલજી અને શાલીગ્રામ પ્રાપ્ત થયા હતા. પરંતુ પ્રત્યક્ષ શ્રીહરિનો વિયોગ ગણેશ શેઠના અંતરમાં તીરની જેમ ચાલી રહ્યો હતો. એમનાથી પ્રત્યક્ષ સ્વરૂપનો વિરહ વેઠાતો નહોતો. થોડા સમય જ્તા ગણેશ શેઠના સંકલ્પો પૂર્ણ કરતા હોય એમ શ્રીહરિએ એમને દર્શાન દીધા અને કહ્યું, “શેઠ ! મહિના પછી અમે તમને ધામમાં તેડવા

આવશું. માટે તમારા
ત્રીજી સંકલ્પને પૂર્ણ કરવા
ગઢપુર પહોંચી જાવ.”

ગણેશ શેઠ પોતાના પરિવારજનોની ૨૩
લઈને દેહ છોડવા ગઢપુર પધાર્યા.

યાત્રા પ્રવાસે જવાના દિવસો નક્કી થઈ શકે છે
પરંતુ આ તો દેહ છોડી મુક્તિના પંથે પ્રયાણ કરવાના
દિવસોના નિર્ણયની અલૌકિક વાત છે, જે મામસની
બુદ્ધિ અને વિજ્ઞાનથી પર છે.

ગણેશ શેઠ ગઢપુર પધાર્યા અને ગોપીનાથજી
મહારાજના સાનિધ્યમાં બેસી “સ્વામિનારાયણ”
મહામંત્રનું રટણ કરવા લાગ્યા. શ્રીહરિ અને મોટા
સદગુરુઓની કૃપાને લીધે શેઠનું અંતર વાદળા
વિનાના આકાશ જેવું વાસના રહિત બની ચૂક્યું હતું.

શ્રીહરિએ દર્શાન આપ્યા બાદ બરાબર એક
મહિને ગણેશ શેઠ ગઢપુરની પવિત્ર તીર્થભૂમિમાં
શરીર છોડ્યું.

— અસ્તુ. જ્યશ્રી સ્વામિનારાયણ

કુલમાળે જીવનદાન

લેખક : સ્વામી શ્રી કિર્તનસાગરદાસજી સ્વામી - કુલાંજી, સુરત
ગુરુ : પ.પૂ.સદ્.શ્રી નીલકંઠચરણદાસજી સ્વામી

‘બાપુ, બાપુ ઉઠો ! આપણી
કુલમાળને કાંઈક થઈ ગયું.’

એવાં અશ્વપાલના મુખમાંથી સમાચાર સાંભળતાની સાથે જ, શંકરની જળધારીમાંથી જેમ જળ ટપકે, તેમ અશ્વપાલની આંખોમાંથી દડ દડ પડતી આંસુઓની ધાર જોઈ બોટાદ ગામના ધણી દરબાર દાહાખાચર ડાયરામાંથી સફાળા ઉઠ્યાં.

તૈયાર થયેલો લાલ ટસર કસુંબો કસુંબાને ઢેકાણો રહ્યો. ડાયરામાં બેઠેલા ચારણોના મુખમાંથી વહેતો લલિત કાવ્યોનો પ્રવાહ અચાનક બંધ પડ્યો, ભીંત પર આલેખેલાં ચિત્રની પેઠે ડાયરો સ્થંભિત થઈ રહ્યો!

દરબાર ઉપડતે પગો, ફળકતી ઓસરીથી ઓપતા ઉગમણા બારના ઓરડામાં, જ્યાં કુલમાળ પડી છે, ત્યાં આવીને ઉભા રહ્યા. જોતાંવેત જ જણાયુ કે, કુલમાળ છેલ્લે ડયકે આવી રહેલી છે.

પોતાની કુલમાળને બે ઘડીની મહેમાન જાણી, દરબારનું હૈયુ ભરાઈ આવ્યુ. આંસુભીની આંખે પોતાનો હાથ લંબાવી, ‘બાપુ કુલમાળ ? કેમ છે ?’ એમ કહી પંપાળવા લાગ્યા.

ડોલરના કુલ જેવી કાયાને ડોલાવતી, મરતાં મરતાં પણ કાળ ભમ્મર જેવી આંખોથી ધણીને એકીટશે નિહાળતી, લાંબી શી કેશરાશિને ધૂળમાં રગદોળતી, બાપુની પંખીણી પલવારમાં પગ પછાડવા લાગ્યી. મુખે ઓઝ આવ્યાં. અને જોતજોતામાં તો લીંબુની ફાડ જેવા ડોળા નીકળી પડ્યા. કુલમાળ પરલોક સિધાવી.

સાથોસાથ દરબારગઢમાં રડારોળ થઈ રહી !
આ વખતે શ્રીજમહારાજના દર્શનાર્થે કારીયાણીએ જતાં, સદગુરુ વ્યાપકાન્દસ્વામી દાહાખાચરના દરબારની મેડી ઉપર ઉત્તરેલા હતા અને આંખો મીંચી મહારાજનું ધ્યાન કરતા હતા. એવામાં અચાનક ધ્યનમાંથી જબકી પાસે બેઠેલા પાર્ષદને પૂછ્યું :

‘વહ કૌન રોતા હય?’
‘દ્યાળુ ! દરબારની આભમાં ઉડતી પંખીણી સરીખી ઘોડી, જે દરબારના શાસ સમી હતી. તે આજે અચાનક મરી ગઈ; તેથી દરબારગઢમાં કાળો કકળાટ થઈ રહ્યો છે. બાપુ ! કાઠી દરબારોને પોતાનાં ઘોડા દીકરાથી યે અધિક વહેલાં હોય છે ! પોતાની વ્હાલેરી કુલમાળનો વયોગ થવાથી દરબારને મન આભ તૃટી

પડ્યુ છે, દાહાખાચરનું દરીયા જેવું દિલ આજ
વલોવાયુ છે. સ્વામિન્! વધુ શું કહુ! દરબાર હીબકા
ભરી ભરી રૂવેછે!

પાર્ષ્ટ સર્વહકીકત નિવેદન કરી.

તે સાંભળી વ્યાપકાનંદસ્વામીનું હદ્ય પીગળી
ગયુ. તરત જ “સ્વામિનારાયણ” નું નામ લઈ, ઉભા
થઈ, પોતાની લાકડી ગ્રહણ કરી બોલ્યા.

‘અચ્છા સબ સુન લીયા ઓર સમજ લીયા.
ચલો મેં ઉધર આતા હું, યહ વડવા (ઘોડી) દેખનેકુ
મંગતા હું.’ એમ કહી પાર્ષ્ટની સાથે મેડી ઉપરથી
સ્વામી નીચે ઉત્થા.

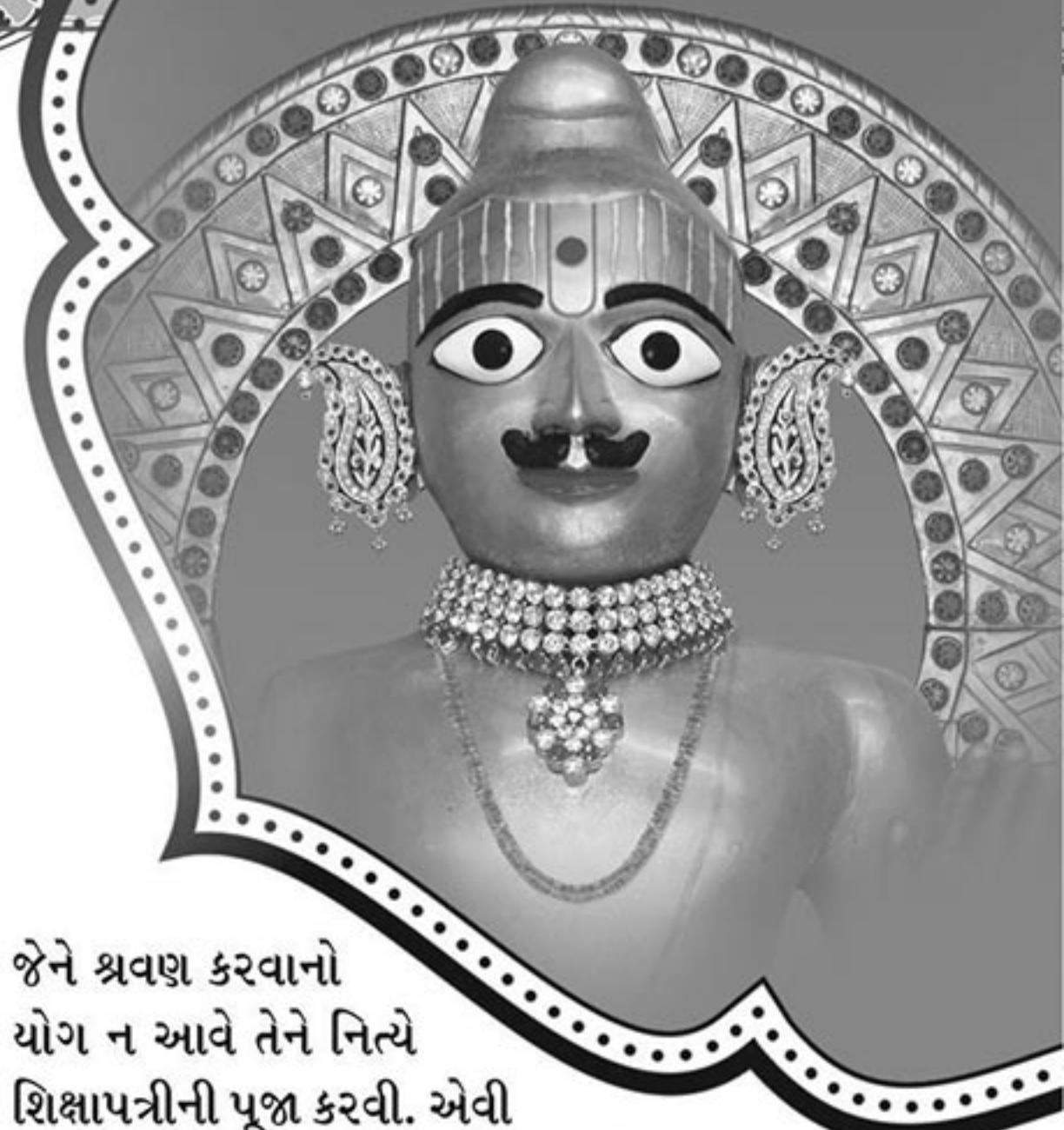
બીજી તરફ ઉગમણા બારના ઓરડામાં
રડારોળ થઈ રહી છે.

‘બાપ કુલમાળ! હરીયાળી ચાલે હીંડતી! મુને
જોતાં હણહણતી! હજાર ઘોડામાં આગળ ધપતી!
પવન વેગી ઘોડાનાં પણ પાણી ઉતારતી! એવી બાપુ તું
! જ્યારે દરબારોના ભરચક ડાયરાઓમાં વખણાતી,
ત્યારે મારી છાતી ગજગજ વાહુલાતી.’

આ પ્રમાણે લમણે હાથ દઈ બોલતા
દાહાખાચર વિચારનિમજન બેઠા છે, ત્યાં પાર્ષ્ટ
ઉતાવળા ઉતાવળા આવી સમાચાર દીધા કે, “બાપુ!
બાપુ! સ્વામી નથી.” (૩/૩૨)

વળી, તેઓ કહે છે કે; “નટની માયાના
વચનામૃતમાં ભગવાનનું સ્વરૂપ નિર્દોષ કહું છે તેવી
રીતે મહારાજનું સ્વરૂપ સમજવું ને તેવી રીતે જ આ
સંતનું સ્વરૂપ પણ સમજવું અને ભગવાનની આજ્ઞા
પાળવી ને ઢૂડા સાધુનો સંગ રાખવો, તો તેની ઉપર
મહારાજ રાજ ને રાજ જ છે. (૩/૩૮)

શ્રીજમહારાજે આજ્ઞાપાલનથી રાજપો
મેળવવાની વાત ભારપૂર્વક અને ભારપૂર્વક સમજાવી
છે. એકવાર શ્રીજમહારાજે સર્વે સ્તસંગીઓને આદેશ
આપ્યો કે, “અમારી લખેલી શિક્ષાપત્રી તેનો પાઠ
અમારા આશ્રિત જે ત્યાણી સાધુ તથા બ્રહ્મચારી તથા
ગૃહસ્થ બાઈ-ભાઈ સર્વે તેમણે નિત્યે કરવો અને જેને
ભણતા ન આવડતુ હોય તેને નિત્યે શ્રવણ કરવું અને

જેને શ્રવણ કરવાનો

યોગ ન આવે તેને નિત્યે
શિક્ષાપત્રીની પૂજા કરવી. એવી
રીતે અમે શિક્ષાપત્રીમાં લખ્યુ ચે, માટે
એ ત્રણમાંથી જેને ફેર પડે તેને એક ઉપવાસ કરવો એમ
અમારી આજ્ઞા છે.

મહારાજના આવા વચન સાંભળી સભામાં
બેઠેલા સૌઅંશે એ રીતે જ વર્તવાનો સંકલ્પ કર્યો. તે જાણી
શ્રીજમહારાજ એટલા પ્રસન્ન થઈ ગયા કે સર્વે સંતો
અને બ્રહ્મચારીઓને ઉભા થઈ ભેટ્યા. અને સર્વે
હરિભક્તના હદ્યને વિષે પોતાના ચરણાર્વિદ આપ્યાં.

માત્ર આજ્ઞા પાળવાના વિચારમાત્રથી
ભગવાનનો આટલો રાજ્યપો મળતો હોય, તો આજ્ઞા
પાળવાથી મળતા ભગવાન અને સંતના રાજ્યપાની
ત્રિરાશિનો સરવાળો તો ક્યાં પહોંચે?

આજ્ઞાના પાલનમાં જેને શૂરવીરતાનું અંગ
હોય, તેના પર શ્રીજમહારાજ ખૂબ પ્રસન્ન થઈ જતા.
તેઓ લોયાના બીજા વચનામૃતમાં કહે છે કે, “શૂરવીર
હોય તે થકી તો ઈન્દ્રિયો તથા અંતઃકરણ એ સર્વે થરથર
કુંપતા રહે અને બીજા કોઈથી પણ ડરે નહીં. માટે અને
કોઈ રીતે પરમેશ્વરની આજ્ઞામાં ભંગ થાય નહીં. માટે

અનુસંધાન પેજ નં. ૧૭ ઉપર

હિન્દુ માનવતાઓનો વૈજ્ઞાનિક તથા ધાર્મિક આધાર “જપમાળા”

લેખક : શા. શ્રી હરિકૃષ્ણાદાસજી ગુરુ : સ્વામી શ્રી હરિકેશવદાસજી ધોલેરાધામ

“મયિ સર્વમિદં પ્રોક્તં સૂત્રેમणિગણા ઇવ”
જેવી રીતે સૂતરના દોરામાં માળાના મણિઓ
રહેલા છે તેમ આખુ જગત મારામાં પરોવાયેલું છે.
માળા શું છે?

પ્રત્યેક ધર્મમાં જપનું આગવુ સ્થાન રહેલું છે તે
માટે માળા શ્રેષ્ઠ માધ્યમ છે. માળા એક પવિત્ર વસ્તુ છે
પછી તે રૂદ્રાક્ષની હોય, તુલસીની, ચંદનની, સ્ફટિકની
કે પછી અન્ય કશાની પણ બનાવેલી હોય.

હિન્દુ ધર્મમાં માળાના ૧૦૮ મણકા હોય છે તેનું
પણ એક વિશિષ્ટ મહત્વ છે.

માળામાં ૧૦૮ પારા શા માટે?

નક્ષત્રો ૨૭ છે તે ચારેય દિશાઓમાં ભ્રમણ કરતા
હોવાથી તેમજ ચાર ચરણો હોવાથી ૪ વડે ગુણો તો
 $27 \times 4 = 108$ હોય છે.

બીજુ કે દરેક માણસ દિવસ દરમ્યાન ૧૦,૮૦૦
શાસ અને ૧૦,૮૦૦ ઉચ્છવસ લે છે કુલ ૨૧,૬૦૦
થાય.

૧૦૮ ને ૨૦૦ વડે ગુણતા ૨૧,૬૦૦ થાય તેથી
સ્વામિનારાયણ ભગવાને દરેક ભક્તોને પ્રત્યેક શાસ
પર મંત્રજ્ઞપ થાય માટે દરરોજ ૨૦૦ માળા
કેરવવાનો નિયમ આપેલ છે.

આ સંખ્યા પરમ પવિત્ર ગણવામાં આવેલી છે.
આ પછી હિન્દુ ધર્મમાં
કરતા શરૂમાં શ્રી ૧૦૮ ની સંખ્યા આદરાર્થે
મુકવામાં આવે છે.

નક્ષત્રના આધાર પર માળા બની છે. એ કેવળ
કલ્પના નથી પરંતુ તેની પાછળ એક નિશ્ચિત સમજણ
છે.

માળાના બંને છેડા ભેગા થતા એક મણકો હોય છે
તેને સુમેરુ કહે છે. બ્રહ્માંડની નક્ષત્રમાળાના પણ બે
કિનારા (છેડા) છે. અને તે જ્યા ભેગા થાય છે તે સ્થાન
પુરાણાદિક ગ્રંથોમાં સુમેરુ પર્વતના નામથી ઓળખાય
છે.

કેવળ જપની સંખ્યા ગણવા પુરતો માળાનો
ઉપયોગ હોત તો સો મણકા યાતો ગમે તેટલા મણકા
ચાલતા પરંતુ ૧૦૮ના અંક પાછળ આધ્યાત્મિક અને
વૈજ્ઞાનિક હેતુ હોવાના કારણો માળાના મણકા ૧૦૮
છે. વધારે પણ નહિ અને ઓછા પણ નહિ.

અગિરાસ્મૃતિમાં કહ્યું છે કે,
॥અસંખ્યા તુ યજ્જાતં તત્સર્વ નિષ્ફલં ભવેત् ॥
અર્થાતુ, માળા વિના જે અસંખ્ય જપ કરવામાં
આવે છે તે બધો નિષ્ફળ જાય છે.

માળા અંગેનું વૈજ્ઞાનિક કારણ શું છે ?

અંગૂઠો અને આંગળીના સંઘર્ષથી એક વિદ્યુત ઉત્પન્ન થાય છે. આ વિજળી ધમની દ્વારા સીધી હદ્યચકને અસર કરે છે. આમ તેમ લટકતું મન આના પરિણામે નિશ્ચલ સ્થિર થઈ જશે.

“માળાનો જપ મધ્યમ આંગળીએથી જ શા માટે ?”

મધ્યમ આંગળીનો ધમનની હદ્યપ્રવેશ સાથે સીધો સંબંધ હોય છે. હદ્યસ્થાનમાં જ આત્માનો નિવાસ છે. આત્માનો માળા સાથે સીધો સંબંધ સ્થાપવા માટે માળાના મણકાને મધ્યમા વચ્ચે આંગળીની સહાયતાથી ફેરવવામાં આવે છે.

મનુષ્યની શારીરિક રચના મુજબ તે ૧ મિનિટમાં ૧૫ વાર શાસ લે છે. આ ગણતરી પ્રમાણે મનુષ્ય ૨૪ કલાકમાં ૨ ૧,૬૦૦ વાર શાસ લે છે.

અંતે - મનુષ્યના પોતાના મનની શાંતિ માટે પરમાત્માના ઉપકારોનું ઋણ અદા કરવા માટે માળા ધ્વારા મંત્રજ્ઞપ કરવામાં આવે છે. માળા એ સાધન છે. શ્રીહરિ સાધ્ય છે. આપણે સાધક છીએ. સાધનથી સાધ્ય પ્રાપ્ત થાય છે. તે અમે પંક્તિમાં દર્શાય છે.

માલા જપો ન કર જપો જપો ન હરિકા નામ,
સુમિરન મેરા હરિકેર મે પાયો વિસરામ.

અનુસંધાન પેજ નં. ૧૫ નું ચાલુ

પોતાને કૃતાર્થપણું માને અને મૃત્યુનો ત્રાસ તેના મનમાં લેશમાત્ર પણ હોય નહીં.

આટલુ કહી વિશ્વાસ, જ્ઞાન અને પ્રીતિના અંગવાળા ભક્તની વાત પણ શ્રીજમહારાજે કરી અને અંતે કહું કે, “એ ચાર અંગમાંથી જેને શૂરવીરનું અંગ હોય તે સર્વે આવીને અમારે પગે લાગો.” પછી જે જે પગે લાગવા આવ્યા તે સૌને શ્રીજમહારાજે છાતીમાં ચરણાર્વિદ પણ આપ્યા.

અહીં શૂરવીરપણાના અંગમાં આજ્ઞાપાલનની જ વાત શ્રીજમહારાજે કરી છે તે સ્પષ્ટપણે જોઈ શકાય છે. આમ, ભગવાનને વશ કરવાનો આ ઉપાય ઉત્તમ છે.

શ્રીજમહારાજ વચનામૃત ગઢા પ્રથમના ૭૬માં તો ત્યાં સુધી કહે છે કે, “જેને પંચવર્તમાનમાં કોઈ વાતે ખોટ્ય ન હોય અને ગમે તેવા વચનના ભીડામાં લઈએ અને એનું ગમતુ મુકાવીને અમારા ગમતામાં રાખીએ તો પણ કોઈ રીતે દેહ પર્યાત મુંજાય નહીં. એવા હરિભક્ત ઉપર અમારે વગર કર્યું સહેજે જ હેત થાય છે.” આમ આજ્ઞાપાલન એ રાજ્યપો લેવાનું શ્રેષ્ઠ સાધન છે.

માણસનો પજવતું સત્ય

લેખક: સાધુ સત્સંગવલ્લભદાસજી - કંડારી ગુરુકુલ
ગુરુવર્ય પૂ. શાલ્કીજી સ્વામી - મુખ્ય કોઠારીશ્રી વડતાલ

આપણું અસત્ય જાઝો સમય ઢંકાયેલું રહેતું નથી. ખાળકુવાના ઢંકાયેલા સત્યની ક્યારેક નાક ચાડી ખાય છે. મેકપ નીચે ઢંકાયેલું ચહેરાનું સત્ય વૃદ્ધાવસ્થામાં કરચલી બને છે. રાજા દશરથનું કહેવાતું સત્ય રામાયણની પૂર્વભૂમિકા તૈયાર કરે છે. શૂર્પણખાનું શુંગારિક સત્ય લક્ષ્મણના બાણની વાટ જુએ છે. સિંહનું મહોરૂપહેરીને ગધેડો સિંહ બની જતો નથી. ધ્યાની બગલાનું સત્ય મત્સ્ય છે. આપણા શરીરનું સત્ય રોજ સવારે ટોયલેટમાં પ્રગટ થતું રહે છે. જે શરીર અને શરીરના સંબંધોની આળપંપાળ અને ટીપટાપ માટે માણસ કલાકોના કલાકો દોડધામ કરે છે તે શરીરનું સત્ય અંતે “ભસ્મ” છે. સંતોષે શરીરના આ કહેવાતા સત્ય માટે સુંદર ઉપમા પ્રયોજ છે; “ મળમૂઝાદિ અપવિત્ર ભૂંડી વસ્તુથી ભરેલી ચામડાની કોથળી.” જે રૂપની પાછળ માણસ આસક્ત થાય છે; તે રૂપનું સત્ય જીર્ણ-ક્ષીર્ણ છે. જે સત્ય નાશ પામી જતું હોય તે વાસ્તવિક કે સનાતન ન હોય શકે ! માણસ પોતાને પજવતા સત્ય પર દંભના રંગરોગાન કરવામાં જ આખુ આયખુ પસાર કરી નાખે છે. બ્રહ્માએ માનવ શરીરમાં ચામડીની જગ્યાએ પારદર્શક કાચની ફેમ બનાવી હોત તો ?

એક સુભાષિત લઈએ....

યાવત् પ્રાણા શરીરે ઽસ્મિન् સમ્બન્ધતાવદેવહિ ।
નિષ્ઠાણો ન પતિઃ પત્ની પુત્રોમાતા પિતા ન ચ ॥

આત્માનું સત્ય ન સ્વીકારનાર શરીરરૂપી પીંજરામાં પૂરાય છે. પીંજરૂ સોનાનું હોય તોય તે પીંજરૂ જ ગણાય. તે આત્માની પ્રગતિને રૂંધે છે. આત્મા શુદ્ધ છે; બુદ્ધ છે; નિરંજન છે; અછૈધ-અભૈધ-અજર-અમર છે; સત્ય છે, શરીર જન્મે છે મરે છે આત્મા જન્મતો નથી મરતો નથી આત્મા અનાદિ છે આ આત્માનું સત્ય ઉપનિષદ્દમાં આ રીતે વર્ણાવ્યું છે.

ન જાયતે મ્રિયતે વા વિપશ્ચિત્તનાયં કુતશ્ચિત્ત
बભૂવકશ્ચિત् ।

અજો નિત્યઃ શાશ્વતો ઽયં પુરાણો ન હન્યતે
હન્યમાને શરીરે ॥

હન્તા ચેન્મન્યતે હન્તું હન્તશેન્મન્યતે હતમ् ।
ઉભૌ તૌ ન વિજાનીતો નાયં હન્તિ ન હન્યતે ॥
(કઠોપનિષદ् ૨/૧૮-૧૯)

આ આત્મામાં સત્યસ્વરૂપ પરમાત્માનો
અખંડ નિવાસ છે પરંતુ આપણો તેને જાણીને ભૂલી ગયા
છીએ અથવા સ્વીકારતા નથી. સુગંધીત કસ્તુરી

આપણી પાસે જ છે; છતાં અજ્ઞાનવશાત્ આપણી સ્થિતિ “કસ્તુરીમૃગાવત्” છે આટલું સમજાય પછી ગીતાનું પેલું વિધાન યાદ કરવાનું ઉદ્ધરે દાત્મનાત્માનમ् (ગીતા - ૬/૫). આ આત્મા પરમાત્માને ઓળખે છે. પરમાત્મા અનાદિ છે. આત્મા અને પરમાત્માને પાક્કી મિત્રતા છે. દ્વાસપુર્ણા સયુજા સખાયા... ઉપનિષદના ઋષિઓ પરમાત્માને સચ્ચિદાનંદ કહે છે. સત્યં જ્ઞાનમનન્તં બ્રહ્મ કહે છે.

વૈદિકઋષિઓ એ પરમતત્ત્વને સત્ય શબ્દથી આ રીતે વર્ણાવ્યા છે....

- * સત્યં હ્રવે બ્રહ્મો (બૃહદારણ્યકોપનિષદ - ૫-૪-૧) સત્યજ્ઞ બ્રહ્મ છે.
- * હિરણ્યમયેન પાત્રેણ સત્યસ્યાપિહિતં મુખમ् (ઈશોપનિષદ - ૧૫) સત્યનું મુખ હિરણ્ય (સુવર્ણાના) પાત્રથી ઢંકોયલું રહે છે.
- * અથ નામધેયં સત્યસ્ય સત્યમિતિ । (બૃહદારણ્યકોપનિષદ - ૨-૩-૬) સત્યનું સત્ય આ બ્રહ્મનું નામ છે.
- * સત્યમેકપદं બ્રહ્મ સત્યે ધર્મ : પ્રતિષ્ઠિત: (વાલ્મિકી રામાયણ - ૨-૧૪-૭) સત્યજ્ઞ એક માત્ર બ્રહ્મ છે. અને સત્યમાં જ ધર્મ પ્રતિષ્ઠિત છે.

વૈદિકશાસ્ત્રોમાં સત્યસ્વરૂપ આત્મા-પરમાત્માથી અતિરિક્ત “સત્યવાણી” નો મહિમા પણ જોવા મળે છે. જીભ-વાણી અને સત્ય-અસત્યનો પુરાતન સંબંધ ગણાય. વ્યાકરણ શાસ્ત્રમાં એક અનોખો શબ્દ છે; “શબ્દાનુશાસન” ઘણા લોકો પર શબ્દનું શાસન ચાલે છે તો ઘણા લોકો પર શબ્દ શાસન કરે છે. જીભ દ્વારા થતી ભૂલ ને ‘જિહ્વાદોષ’ કહેવાય છે અને જીભની ચંચળતાને “જિહ્વાલોલ્ય” કહેવાય છે. જિહ્વાલોલ્ય સાથે અસત્યનો ઘનિષ સંબંધ છે. ઋષિઓ કહે છે. વિષામૃતયોરાકારી જિહ્વા” (વિષ અને અમૃતની ખાણ જીભ છે.)

આપણે ત્યાં એક કહેવત છે: “સાચુ બોલે તે સાચુ કરે અને ખોટું બોલે તે ખોટું કરે” માણસની જીભ

પરથી પ્રગાટ થતું

પ્રત્યે ક અસાત્ય

શબ્દની શક્તિને હેઠે છે.

મહાભારત કહે છે પુરુષસ્યાનૃતં

મલમ् ” અસત્ય એ મનુષ્યનો મળ છે.

મોક્ષધર્મમાં અસત્યની ભારે નિંદા થઈ છે.

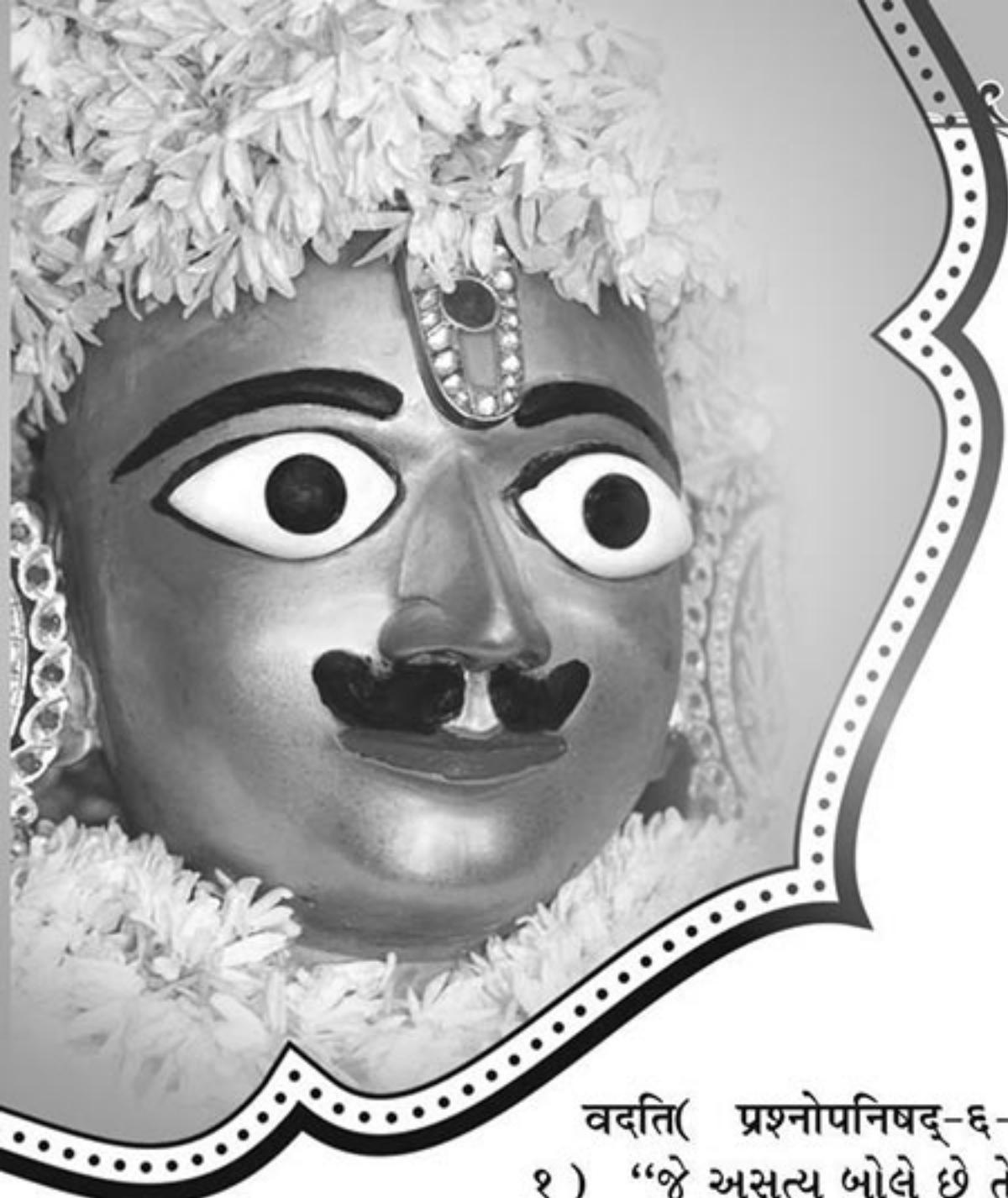
અનૃતં તમસો રૂપં તમસા નીયતે હિઅધઃ ।

યત્ અનૃતં સઃ અધર્મઃ યઃ અધર્મઃ તત્તમઃ યત્
તમઃ તત્દુઃખમ् ॥

(અસત્ય અંધારાનું રૂપ છે અને અંધારાથી માણસ અધોગતિ પામે છે. જે અસત્ય છે તે જ અધર્મ છે અને જે અધર્મ છે તે જ અંધારુ અને જે અંધારુ છે તે જ દુઃખ છે.)

રામાયણ કહે છે: નહિ અસત્ય સમ પાતકદૂજા”. વ્યક્તિનો મોટામાં મોટો ગુણ તેનું “સત્યવક્તા” પણું છે અને મોટામાં મોટો દુર્ગુણ તેનું જુદ્ધાણું છે વારંવાર અસત્ય બોલનાર વ્યક્તિને પ્રતિષ્ઠાહીન થતા કોઈ મહાનસંત પણ ન બચાવી શકે ! જો સમજાય તો માણસની સૌથી ઝાલી આબરૂ-લાજ, પ્રતિષ્ઠા, ખાનદાની, ઠંડી સાધુતા આ બધુ તેના સત્ય ને જ અભારી છે. ઉપનિષદ કહે છે: સત્યં વાચ : પ્રતિષ્ઠા-સત્યે સર્વ પ્રતિષ્ઠિતમ् (તૈ.આ.-૧૦-૬૩) “સત્યવાણીની પ્રતિષ્ઠા છે, સત્યની ઉપરજ બધુ પ્રતિષ્ઠિત છે.” સમૂલો વા એષ પરિશુદ્ધતિ યદ્ અનૃતં

વदति(प्रश्नोपनिषद्-६-१) “જે અસત્ય બોલે છે તે જડમૂળથી સુકાય જાય છે. “ઉપયોગી જુઠાણા કરતા નુકશાન કારક સત્ય વધારે લાભદાયી નિવડે છે. જીવનમાં “સત્યભ્રષ્ટ” ન થવું એ સૌથી મોટી પવિત્રતા ગણાય.

આપણા ઋષિમુનિઓએ સત્યની મીમાંસા વિભિન્ન રીતે કરી છે. તે દુંકમાં અહીયા પ્રસ્તુત છે.

✽ નાસ્તિ સત્યાત્પરંતપઃ ।

સત્યથી શ્રેષ્ઠ કોઈ તપ નથી.

✽ સત્યેન ધાર્યતે લોકઃ ।

સત્યએ લોકોને ધારણ કરી રાખ્યું છે.

✽ સત્યાદ્દેવો વર્ષતિ ।

સત્યને કારણે દેવો વર્ષાદ કરે છે.

✽ નાસ્તિ અપ્રાપ્યં સત્યવતામ् ।

સત્યવાન્ ને કશુજ અપ્રાપ્ય નથી.

✽ સત્યં વદ- ધર્મચર ।

સત્ય બોલો- ધર્મનું આચરણ કરો.

✽ સત્યમેવ જયતિ નાનૃતમ् ।

સત્યનો જજ્ય થાય છે અસત્યનો નહિ.

✽ સત્યાન્ પ્રમદિતવ્યમ् ।

સત્યથી ક્યારેય પ્રમાદ (હટવું) નહિ.

✽ સત્યેનાવાપ્યતે પરમ् ।

સત્યથી બ્રહ્મની પ્રાપ્તિ થાય છે.

✽ સત્યસ્ય નાવઃ સકૃતમપીચરન् ।

સત્યરૂપી નૌકા વડે સદાચારી સંસારપાર કરે છે.

✽ અશ્વમેઘ સહરૂત્રાદ્બ્ધ સત્યમેવ વિશિષ્યતે ।

હજાર અશ્વમેઘ યજ્ઞ કરતા સત્ય વિશેષ શ્રેષ્ઠ છે.

શ્રીમદ્ ભાગવતના એક પ્રસંગમાં પૃથ્વીમાતા કહે છે કે “અસત્યથી વધારે મોટો બીજો અધર્મ નથી. હું બધું સહન કરી શકું છું પણ અસત્યનો ભાર સહન કરી શકતી નથી.” (ભાગવત ૮-૨૦-૪૦) કળિયુગમાં ધર્મ સત્યના પગ પર ઉભો છે.

રાથિતર નામના ઋષિઓ સત્યની મીમાંસા કરતા સત્યના તેર પ્રકારો ગણાયા છે.

સત્યં ચ સમતા દમશ્શૈવ ન સંશયઃ ।

અમાત્સર્ય ક્ષમા ચૈવ હ્રીસ્તિક્ષાનસુયતા ॥

ત્યાગો ધ્યાનમથાર્યત્વં ધૃતિશ્ર સતતં સ્થિરા ।

અહિંસા ચૈવ રાજેન્દ્ર સત્યાકારસ્ત્રયો દશા ॥

આ તેર લક્ષણો જે મા આવી જાય તે રાથિતર મુનિના મતે પૂર્ણ સત્ય છે.

દરેક વ્યક્તિના મતે સત્ય ભિન્ન છે. દરેકનું પોતિકું સત્ય અને અસત્ય છે. એક જ વ્યક્તિ માટે પણ વિભિન્ન પરિસ્થિતિઓમાં સત્યનો અર્થ જુદો જુદો બને છે. સત્ય શબ્દથી પકડાતું નથી; તે તેના ભાવ અને અર્થમાં સતત પ્રગટતું રહે છે. “આત્મશાસિત” વ્યક્તિને સત્ય પજવતું નથી. વિકસીત ચૈતન્યવાળા લોકો અસત્યને પારખી જાય છે.

માણસમાં રહેલું તેજ તેના સત્યને આભારી ગણાય. શાંતિ નામની દિવ્યાનુભૂતિ અસત્ય અને આડમ્બરથી સેકડો કિલોમીટર દૂર ભાગે છે. અસત્ય અને શાંતિનો તે વળી ક્યો સંબંધ ? એક દુઃખની વાત એ છે કે સત્ય હવે મહાત્માઓનું પણ “રૂચિકર્મ” બનતું જતું જણાય છે.

સત્યનું ફળ બતાવતા મહાભારતમાં વ્યાસાઋણિના શબ્દો છે: સત્યપ્રતિષ્ઠાયાં ક્રિયાફલાશ્રયત્વમ्- (સત્ય સિદ્ધ થતા પુરુષ જે બોલે

તે થાય છે. વચનસિદ્ધિની પ્રાપ્તિ થાય છે.) ઋગવેદ
સત્યનું ફળ આરીતે વર્ણવે છે:

ऋતસ્ય હિ શુરુદ્ધઃ સન્તિપૂર્વીઃ ઋતસ્ય
ધીતિર્વજિનાનિહન્તિ ।

ऋતસ્ય શ્લોકે બધિરાતતર્દ કર્ણબુધાનઃ
શુચમાન આયો ॥ (ઋગવેદ- ૪-૨૩-૮)

(સત્ય વડે પ્રાપ્ત થતી સંપત્તિઓ નિત્ય રહે છે.
તેનો શોક દુર થાય છે. સત્ય પાલનથી પાપો વિનષ્ટ
થાય છે. સત્યમાં નિષા રાખનારની વાણી તેજસ્વી બને
છે અને બહેરા મનુષ્યના કાનમાં પણ તે વેગથી પ્રવેશે
છે.)

અસત્ય બોલવું કે આચરવું એ નિંદનીય કર્મ
ગણાય; તેવી જ રીતે સત્યવચન અને સત્યાચરણ
સમયે મીઠું મૌન ધારણ કરવું કે ગોળ ગોળ-અસ્પષ્ટ
બોલવું તે પણ અસત્ય કરતા ઓછું નિંદનીય કર્મ ન
ગણાય.

માણસનું વેપારી મન સ્વાર્થના આધારે સત્યની
પરિભાષા બનાવે છે. આપ્તવક્તાઓ બહુ ઓછા મળે
! ! ! સ્વાર્થ-નિષા- પ્રલોભન જેવા કેટલાય અકળ
શબ્દોના કારણે સત્ય અને અસત્યનો તફાવત આજ
સુધી પજવતો રહ્યો છે. સત્ય અને અસત્યનો તફાવત
સ્પષ્ટ કરવામાં કહેવાતા પૂજ્ય અને સારા સારા
વ્યક્તિઓ પણ દ્વિધામાં સંપડાયા છે. કેટલાક
ઉદાહરણો પ્રસ્તુત છે.

(૧) પિતામહ ભીષમ દુર્યોધનનો પક્ષ ન રાખે
તો શું ઈતિહાસ તેમને ખોટો કહે ? (દુર્યોધનના પક્ષે
રહેવાથી તેમને સત્યનું પાલન કર્યું તો પછી ક્યાં
અસત્યના કારણે બાણશયા આવી ? યુદ્ધ હંમેશા ધર્મ
અને અધર્મ વચ્ચે હોય. અધર્મ એટલે અસત્ય.)

(૨) વિદ્યાગુરુ દ્રોષાચાર્ય પાંડવોના પક્ષે ભળી
જાય તો શું તે અસત્ય ગણાય ? (આપણા સત્યને ધનનો
ભાર લાગે છે કે શું ?)

(૩) કર્ણ દાનવીર, દુષ્ટ દુર્યોધનને સહાય ન
કરે તો ? (અધોગતિ કે અસત્યની મિત્રતા સામે
ચાલીને કરનાર કેવો ગણાય ? ચાંડાલ ચોકડીના ચાર
સભ્યો કોણ હતા ? શા માટે ?)

(૪) ૨૧૩

દશરથ કેકયીના વચનો ન
માને તો શું તે અસત્ય કહેવાય ?

(એવું સત્ય શું કામનું જે એકને હસાવે અને
આખી અયોધ્યાને રડાવે ? ખેર -ત્યારે “રઘુકુલરીતિ
સદા ચલી આવી”. આ ગીત આડુ છે આ
રઘુકુલરીતિને હજુ પણ કેટલાયે પકડી રાખી છે જ્ય
હો....)

(૫) વિભિષણની માઝક કુંભકર્ણ પણ
રાવણનો ત્યાગ કરે તો ? (કથાકારો કહે છે : કુંભકર્ણએ
સત્ય જાણ્યું પણ આચર્યું નહિ.)

(૬) જયસિંહ ઔરંગજેબને સહાય ન કરે તો
શું અસત્ય ગણાય ? (પ્રલોભનો માણસને સત્યમાં
અસત્યની પ્રતીતિ કરાવે છે.)

(૭) એક જૂનું દ્રષ્ટાંત- ગાયને મારવા જતા
કસાઈને બ્રાહ્મણ જો અસત્ય બોલીને ખોટો રસ્તો
બતાવે તો તે બ્રાહ્મણ સત્યભષ્ટ થયો ગણાય ?)

મૂળવાત પર આવી જઈએ બધી જ સત્ય
બાબતો બોલવાની નથી હોતી. કેટલાક સંજોગોમાં
અસત્ય સત્ય કરતા વધારે પવિત્ર સાબિત થાય છે.
ધર્મના આવા ગૂઢ રહ્યો ભગવદ્ગુપ્તા વિના સમજાતા
નથી. અસત્ય ભાણણની વ્યવસ્થા કરતા શ્રીકૃષ્ણભગવાને અર્જુનને મહાભારતના કર્ણપર્વનો
આખો દટ્ટમો અધ્યાય સંભળાવ્યો છે.

सत्यग्राही थया बाढ माणसे सत्याग्रही बनवुं
रहुं! धणुं भोलता अने धणु मौन रहेता शीघ्रेलो माणस
हजु पण क्यारे केवुं भोलवुं ते नथी शीघ्री शक्यो. अढार
पुराणना रचयिता व्यासज्ज माणसे केवुं भोलवुं ते हजारो
वर्षो पहेला शीघ्रवी गया छे. आ रही तेमनी शीघ...

सत्यस्य वचनं श्रेयः सत्यादपि हितं वदेत् ।
यद्भूतहितमत्यन्तम् ऐतत् सत्यं मतं मम ॥
(महाभारत)

(सत्यनुं वचन श्रेष्ठ छे. परन्तु सत्य करता पण
हितकारक भोलवुं श्रेष्ठतम अने श्रेयष्टर छे केम के जेनाथी
सर्वभुतप्राणी मात्रनुं वास्तविक आत्यंतिक हित थाय तेज
अमारा मतमां परम सत्य छे.)

आ श्लोकने लगोलग फीट बेस्तु शिक्षापत्रीनुं एक पाद छे.
स्वपरद्रोहजननं सत्यं भाष्यं न कर्हिचित् । ॥२६॥
हे प्रभो ! असत्यो मांडिथी परम सत्ये तु लई जा !!!

श्री स्वामिनारायण मंदिर वडतालधाम आयोजन

ग्रिटीनाईमठ बाढ/युवा शिविर

बाढ शिविर

: पारंभ :

१०-०५-२०१५
विवार

: पूर्णाहुति :

१२-०५-२०१५
मंगળवार

युवा शिविर

: पारंभ :

२६-०५-२०१५
शुक्रवार

: पूर्णाहुति :

३१-०५-२०१५
विवार

अध्यक्ष : प.पू.ध.धु. १००८ आचार्य श्री राकेशप्रसादज्ज महाराज

प्रेरक : प.पू.सद्द.शास्त्री श्री धनश्यामप्रकाशदासज्ज स्वामी - मुख्य कोठारी श्री वडताल

पू. श्री भक्तिनंदनदासज्ज स्वामी
गुरु पू. श्री विष्णुप्रकाशदासज्ज स्वामी (अथाणावाणी)

: संपर्क : पू. श्री भक्तिनंदनदासज्ज स्वामी - ८७३४०४२४०४, येतन अगत : ८३४७६१२०११

संचालक

पू. श्री मुनीवदनदासज्ज स्वामी

गुरु पू. श्री नीलकंठयरणदासज्ज स्वामी (कलाकुंज-सुरत)

स्थल : श्री स्वामिनारायण मंदिर, वडतालधाम

સત્સંગ સમાચાર

શ્રી સ્વામિનારાયણ ગુરુકુલ ખીરસારા સંચાલિત નૂતન સંસ્થા શ્રી સ્વામિનારાયણ કન્યા સંસ્કારધામ ટીંબડી (ઉપલેટા) નું ખાત મુહૂર્ત મહોત્સવ એવં ભવ્ય શાકોત્સવ તા. ૧૫-૧-૨૦૧૫

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર લોજ પાટોત્સવ તથા શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામી અતિથી ભુવન ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે આશીર્વચનનો લાભ આપતા પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય શ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રી. ૧૭ થી ૨૧-૨-૨૦૧૫

અંબાવ (ખેડા) શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર તથા શ્રી કષ્ટભંજન દેવ મંદિરનું ખાતમૂહૂર્ત તા. ૧૨ થી ૧૪-૩-૨૦૧૫

વડતાલધામ ખાતે શ્રી રણાઠોડરાયજી મહારાજનો પાટોત્સવ પ્રસંગે શ્રી રણાઠોડરાયજી મહારાજનો અભિષેક કરતાં પ.પૂ.ધ.ધુ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રી. તા. ૧૧-૪-૨૦૧૫

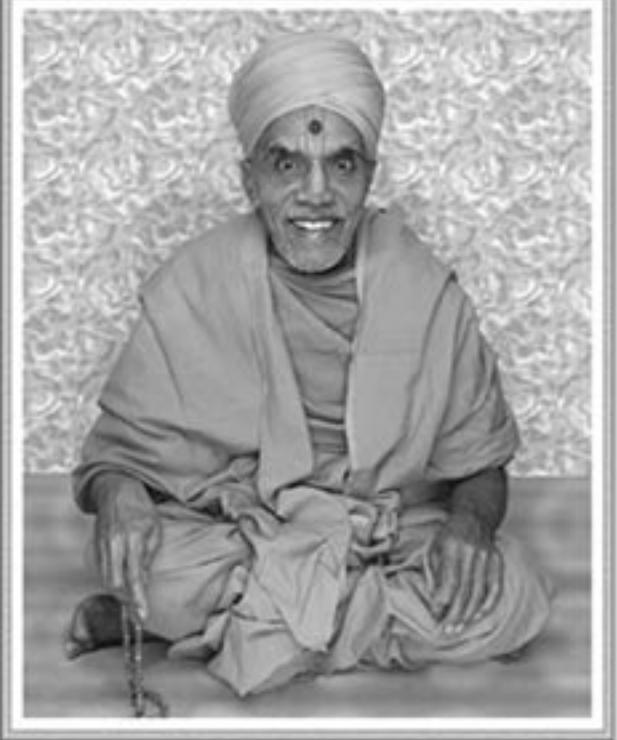

લક્ષ્મી ચંદ્રના વાધાની સેવા

જ્યશ્રી સ્વામિનારાયણ સહ જણાવવાનું કે, વૃત્તાલયધામમાં બિરાજતા શ્રીહરિકૃપણ મહારાજ એવં શ્રી લક્ષ્મીનારાયણદેવ આદિ દેવને તા. ૨૧-૪-૨૦૧૫ થી તા. ૧-૬-૨૦૧૫ સુધી “ચંદ્રન” ના “શાણગાર” ધારણ કરાવવામાં આવશે.

જે સેવાભાવી ભક્તોએ આ અવસરે ચંદ્રના વાધાની સેવાનો લાભ લેવાની ઈચ્છા હોય તેમણે રૂબરૂ અથવા વડતાલની ઓફિસમાં ફોન પર સંપર્ક કરવો.

ફોન નં. ૦૨૬૮-૨૫૮૮૭૨૮, ૨૫૮૮૭૭૬
ચંદ્રના વાધાની સેવા માટે એક દિવસના તા. ૨૦૦૦/- છે.

અક્ષરવાસ

પ.પૂ. સદ્દ. શ્રી લક્ષ્મીપ્રસાદદાસજી સ્વામી
ગુરુ : અ.નિ. સદ્દ. શા. શ્રી હરિચરણદાસજી સ્વામી (ઉભાણવાળા)
ઉંમર : ૭૫ વર્ષ, તા. ૩-૪-૨૦૧૫, શુક્રવાર

વડતાલધામના વયોવૃદ્ધ પ.પૂ.સદ્દ. શ્રી લક્ષ્મીપ્રસાદદાસજી સ્વામી - ગુરુ : અ.નિ. સદ્દ. શા. શ્રી હરિચરણદાસજી (ઉભાણવાળા) તા. ૩-૪-૨૦૧૫ ને શુક્રવારના રોજ વહેલી સવારે શ્રીહરિ સ્મરણ સાથે ૭૫ વર્ષની જૈફ વયે શ્રીહરિના ધામમાં સીધાવ્યા છે.

પૂ. સ્વામી વડતાલધામના વયોવૃદ્ધ સંત હતા. છેલ્લા ૬૪ વર્ષની સત્સંગ પરાયણ સાધુ જીવન જીવી રહેલા. તેઓશ્રી દ્વારા ઉભાણમાં મહિલા મંદિરનું નિર્માણ કાર્ય થયું છે. ઉભાણ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણદેવના સિંહાસન સુવર્ણના થયા છે. વડોદરા વાડી મંદિરમાં ગૌશાળા એવં ભોજનાલયનું નિર્માણ થયું છે. પૂજ્યશ્રીએ ગામડાના સત્સંગ વિકાસ અર્થે સુંદરીયાણા, મોટીબોડુ, સલૂન, બામરોલી, મીઠોળ વગેરે ૧૫ જેટલ ગામોમાં શ્રીહરિ મંદિરોનું નિર્માણ કાર્ય થયું છે. પ.પૂ.ધ.ધ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી આનંદપ્રસાદદાસજી મહારાજના હસ્તે ભાગવતી દિક્ષા લીધી ત્યારથી છેલ્લા થાસ સુધી સેવા પરાયણ રહેલા પૂજ્યશ્રીના અક્ષરવાસથી સત્સંગને એવં મંડળને મોટી ખોટ પડી છે. ભગવાન શ્રીહરિ પૂજ્યશ્રીને સ્વમૂર્તિનું સુખ આપે એવં શા. વિશ્વવલ્લભદાસજી વગેરે મંડળના સંતોને ધીરજ આપે એવી પ્રાર્થના.

અક્ષરવાસ

પાર્ષદ દેવજી ભગત - ગરુ પાર્ષદ પમાભગત - તા. ૨૬-૩-૨૦૧૫

વડતાલ મંદિરમાં રહીને સત્સંગની સુધીદ્વારા સગવ સુધી સેવા કરનારા પાર્ષદવર્ય દેવજીભગત - ગરુ પાર્ષદ પમાભગત આશારે ૮૫ વર્ષની જૈફ વયે શ્રીહરિ જ્ઞાન કરતાં કરતાં તીર્થધામ વડતાલ મુકામે તા. ૨૬-૩-૨૦૧૫, ચૈત્ર સુદ-૭ ના રોજ બપોરે ૩-૦૦ કલાકે શ્રીહરિના ધામમાં સીધાવ્યા છે. ભગવાન શ્રીહરિના ચરણોમાં જીવન સમર્પિત કરનાર પાર્ષદવર્ય દેવજીભગતે સંપ્રદાયની ઘણી મોટી સેવાઓ કરી છે. તેમના અક્ષરવાસથી સત્સંગને તથા મંડળને ઘણી મોટી ખોટ પડી છે. ભગવાન શ્રીહરિ તેમને પોતાની મૂર્તિનું સુખ આપે અને મંડળને ધીરજ આપે એવી પ્રાર્થના.

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર વડતાલ સંસ્થાન

ક્રમ	વિગત (તમામ ૧૪ મૂર્તિના થાળ)	૧ દિવસન પાકો થાળ	કાયમી થાળ અનામત
૧	મગજ ચકતાનો થાળ	૧,૯૦૦/-	૨૦,૦૦૦/-
૨	બુંદીના લાડુન થાળ	૧,૯૦૦/-	૨૦,૦૦૦/-
૩	મોતૈયા લાડુન થાળ	૧,૯૦૦/-	૨૦,૦૦૦/-
૪	ચુરમાના લાડુન થાળ	૧,૯૦૦/-	૨૦,૦૦૦/-
૫	મોહનથાળનો થાળ	૧,૯૦૦/-	૨૦,૦૦૦/-
૬	અમૃતપાકનો થાળ	૧,૯૦૦/-	૨૦,૦૦૦/-
૭	સાટાનો થાળ	૧,૯૦૦/-	૨૦,૦૦૦/-
૮	કોપરાપાકન થાળ	૧,૯૦૦/-	૨૦,૦૦૦/-
૯	અડિનાન થાળ	૨,૩૦૦/-	૨૫,૦૦૦/-
૧૦	મેસુબનો થાળ	૨,૩૦૦/-	૨૫,૦૦૦/-
૧૧	કાજુ-બદામ મેસુબનો થાળ	૩,૨૦૦/-	૩૦,૦૦૦/-

શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ,
શ્રી લક્ષ્મીનારાયણદેવના
લાઈફ દર્શન માટે જૂઓ વેબસાઇટ
www.vadtalmandir.org

ભારતીય સમય મુજબ આરતી દર્શન
 મંગળા આરતી : ૫ : ૩૦ કલાકે
 શાણગાર આરતી : ૭ : ૧૦ કલાકે
 રાજભોગ આરતી : ૧૦ : ૧૦ કલાકે
 સંદ્યા આરતી : ૧૮ : ૦૦ કલાકે
 શયન આરતી : ૨૧ : ૦૦ કલાકે

આગામી ઉત્સવનો કાર્યક્રમ

તા. ૨૧-૦૪-૨૦૧૪ પૈશાખ સુદ ૩	શ્રી અક્ષાય તૃતીયા - અખાત્રીજ - શ્રી હરિને ચંદનના વાધા ધરાવવા.
તા. ૨૭-૦૪-૨૦૧૪ પૈશાખ સુદ ૬	શ્રી હરિ જ્યંતી ઉપવાસ
તા. ૨૮-૦૪-૨૦૧૪ પૈશાખ સુદ ૧૧	શ્રી મોહિની એકાદશી - ઉપવાસ
તા. ૦૪-૦૫-૨૦૧૪ પૈશાખ સુદ ૧૫	મુકુટસવ પૂનમ : શ્રીહરિની આઝા અનુસાર વડતાલ પૂનમ ભરવી.
તા. ૧૪-૦૫-૨૦૧૪ પૈશાખ વદ ૧૧	શ્રી અપરા એકાદશી - ઉપવાસ
તા. ૧૮-૦૫-૨૦૧૪ પૈશાખ વદ અમાસ	શ્રી સોમવતી અમાસ

આજીવન ગ્રાહકો માટે ખાસ નોંધ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સંસ્થાન વડતાલ દ્વારા દર મહિને પ્રકાશીત થતાં “શ્રી વડતાલધામ સત્સંગ” માસિકના આજીવન ગ્રાહકોને જણાવવાનું કે જે કોઈ ભાઈ કે બહેનને લવાજમ ભર્યે ૨૦ વર્ષ કે તેથી વધુ મુદ્ત થઈ છે તેવા ગ્રાહક નં. ૦૦-૦૦૦૦ સુધીના તમામ ગ્રાહકોના અંક વ.ટે.મે.ટ્રી. બોર્ડની તા. ૧૫-૩-૨૦૧૪ની બેઠકના ઠરાવ નં.-૧૩ મુજબ બંધ કરવામાં આવેલ છે. જેની નોંધ લેવી. જે કોઈ ભાઈ કે બહેનને સદર માસિકના અંક ચાલુ રાખવા હોય તેમને નવેસરથી લવાજમ ભરવાનું રહેશે.

નમ્ર નિવેદન

જ્ય શ્રી સ્વામિનારાયણ સહ જણાવવાનું કે શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયની શ્રી લક્ષ્મીનારાયણાદેવ દેશના (વડતાલ-ધોલેરા-ગઢપુર-જૂનાગઢ)ના સૌ સંતો-ભક્તોને નમ્ર નિવેદન છે કે, વડતાલ વિહારી શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજની અસીમ કૃપા એવં પ.પૂ.ધ.ધુ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના સાનિધ્યમાં તથા આશિર્વાદ સાથે ઉજવાતા સત્સંગલક્ષી ઉત્સવ સમૈયાના સમાચાર વડતાલ મંદિરમાં vadtaldhamvikas@gmail.com પર મકલી આપવા.

- આપશ્રી દ્વારા આયોજિત ઉત્સવ સમૈયાની જહેરાત માટે ઉત્સવ પહેલા બેનર બનાવી ઉપરના ઈમેઇલ પર મોકલીને નીચેના મોબાઈલ નંબર પર જાણ અવશ્ય કરવી.

અને ઉત્સવ પૂર્ણ થયા બાદ પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રી એવં વડીલ સંત સભા વગેરેના ફોટોગ્રાફ સિલેક્ટ કરી ટૂંકી માહિતી સાથે શ્રી વડતાલધામ સત્સંગ મેળુંગા એવં વેબસાઈટ માટે ઉપરના ઈમેઇલ પર અચૂક મોકલીને નીચેના નં. પર અવશ્ય જાણ કરવો.

પૂ. રયામવલ્લભ સ્વામી - ૮૮૨૫૨ ૦૫૬૧૧, શ્રી નિકીત ભગત - ૯૪૪૮૮૨૨૧૨૪

શ્રી વડતાલધામ સત્સંગ માસિક પ્રકાશનની માલિકી અંગેની માહિતી.

From - IV (see Rule : 8)

૧. પ્રકાશન સ્થળ : શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. વડતાલ - ૩૮૭૩૭૫, તા. નડિયાદ, જિ. ખેડા.
૨. પ્રકાશન સમય : માસિક - (દર મહિને)
૩. મુદ્રકનું નામ : ચીફ એક્ઝીક્યુટીવ કોઠારી શા. શ્રી ધનશ્યામપ્રકાશદાસજી સ્વામી ગુરુ નંદકિશોરદાસજી સ્વામી રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
સરનામું : શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. વડતાલ - ૩૮૭૩૭૫, તા. નડિયાદ, જિ. ખેડા.
૪. તંત્રીનું નામ : ચીફ એક્ઝીક્યુટીવ કોઠારી શા. શ્રી ધનશ્યામપ્રકાશદાસજી સ્વામી ગુરુ નંદકિશોરદાસજી સ્વામી રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
સરનામું : શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. વડતાલ - ૩૮૭૩૭૫, તા. નડિયાદ, જિ. ખેડા.
૫. માલિક : શ્રી વડતાલ મેનેજિંગ ટ્રેસ્ટી બોર્ડ, શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. વડતાલ.
રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
સરનામું : શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. વડતાલ - ૩૮૭૩૭૫, તા. નડિયાદ, જિ. ખેડા.
૬. માલિક હું શા. શ્રી ધનશ્યામપ્રકાશદાસજી સ્વામી ગુરુ નંદકિશોરદાસજી સ્વામી - ચીફ એક્ઝીક્યુટીવ કોઠારીશ્રી, શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, વડતાલ આથી જાહેર કરું છું કે ઉપર જણાવવામાં આવેલ હકીકતો મારી સમજ અને માન્યતા મુજબ સાચી છે.

લી. શા. શ્રી ધનશ્યામપ્રકાશદાસજી સ્વામી ગુરુ નંદકિશોરદાસજી સ્વામી

- ચીફ એક્ઝીક્યુટીવ કોઠારીશ્રી, વડતાલ.

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ભીમતળાવ (ખંબાત) મુકામે પ.પૂ.સદ્.શ્રી જ્ઞાનજ્ઞવનદાસજી સ્વામીની પ્રેરણાથી નૂતન મંદિર મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ પ્રસંગે આશીર્વાદ આપતા પ.પૂ. ઘ.ધુ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તા. ૭ થી ૧૦-૨-૨૦૧૫

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર મહેળાવ પ.પૂ.સદ્.શ્રી ભક્તિસંભવદાસજી સ્વામી અમરેલીની પ્રેરણાથી શ્રીમદ્ સત્સંગિજ્ઞવન સમાહ પારાયણ પ્રસંગે આશીર્વાદનો લાભ આપતાં પ.પૂ. ઘ.ધુ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તા. ૪ થી ૧૦-૧-૨૦૧૫

શ્રી સ્વામિનારાયણ વિદ્યાલય તથા શ્રી કષ્ટભંજનટેવ હનુમાનજી મંદિર ગોત્રી વડોદરા મુકામે
પ.પૂ.સદ્.કો.શ્રી હરિકૃષ્ણદાસજી સ્વામીની પ્રેરણાથી ઉજવાયેલ સદગુરુ વાત્સલ્ય મહોત્સવ પ્રસંગે આશીર્વાદનો
લાભ આપતાં પ.પૂ. ઘ.ધુ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા ચેરમેનશ્રી કોઠારીશ્રી તા. ૨૮-૩-૨૦૧૫ ૨૭

વડતાલ ટેમ્પલ બોર્ડની ચૂંટણીમાં વિજેતા શ્રી દેવ પક્ષ પેનલના સભ્યશ્રીઓ ચેરમેનશ્રી, મુખ્ય કઠારીશ્રી, સેકેટરીશ્રીને આશીર્વાદ આપતા પ.પૂ.ધ.ધુ.૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રી એવં સંપ્રદાયના વડીલ મુર્ધન્ય સંતો.

